

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

Ընդունված է 2002 թվականի հուլիսի 3-ին

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

Սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության, որպես պետական ծառայության հատուկ տեսակ, կազմակերպման և դրա իրականացման, մաքսային ծառայության պաշտոններ զբաղեցնող անձանց իրավական կարգավիճակի, մաքսային ծառայության առանձնահատկությունների, ինչպես նաև դրանց հետ կապված այլ հարաբերություններ:

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

Սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության՝ որպես պետական ծառայության առանձին տեսակի, առանձնահատկությունները:

Հոդված 2. Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության մասին օրենսդրությունը

Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության մասին օրենսդրությունը բաղկացած է սույն օրենքից, մաքսային հարաբերությունները կարգավորող իրավական ակտերից և մաքսային ծառայության հարցերը կարգավորող իրավական այլ ակտերից:

Մաքսային ծառայության պաշտոնատար անձանց՝ սույն օրենքով չկարգավորվող աշխատանքային հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքով և իրավական այլ ակտերով:

Հոդված 2. Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության մասին օրենսդրությունը

1. Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության մասին օրենսդրությունը բաղկացած է սույն օրենքից, «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքից, «Հանրային ծառայության մասին» օրենքից, մաքսային հարաբերությունները կարգավորող իրավական ակտերից և մաքսային ծառայության հարցերը կարգավորող իրավական այլ ակտերից:

2. Մաքսային ծառայողների աշխատանքային հարաբերություններին վերաբերող հարցերը, որոնք կարգավորված չեն սույն օրենքով կարգավորվում են «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքով և «Հանրային ծառայության մասին» օրենքով:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված իրավական ակտերով այդ հարաբերությունները կարգավորված չլինելու դեպքում դրանք կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսդրությամբ:

Հոդված 5. Սույն օրենքի գործողության ոլորտը

1. Սույն օրենքի գործողությունը տարածվում է մաքսային մարմիններում որոշակի պաշտոններ զբաղեցնող այն անձանց (այսուհետ՝ մաքսային ծառայող) վրա, որոնց սույն օրենքով նախատեսված կարգով կարող են շնորհվել մաքսային ծառայության հատուկ կոչումներ, և որոնք լիազորված են իրականացնել մաքսային մարմինների գործառույթների հետ կապված մասնագիտական գործունեություն:

2. Մաքսային մարմիններում նախատեսվում են նաև քաղաքացիական ծառայության և մաքսային մարմինների գործունեության տեխնիկական սպասարկում իրականացնող անձանց պաշտոններ:

Մաքսային մարմիններում քաղաքացիական ծառայողների հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ծառայության մասին օրենքով և դրանից բխող իրավական ակտերով:

Մաքսային մարմինների գործունեության տեխնիկական սպասարկում իրականացնող անձանց աշխատանքային հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքով:

Հոդված 5. Սույն օրենքի գործողության ոլորտը

1. Սույն օրենքի գործողությունը տարածվում է մաքսային մարմիններում իրավապահ գործառույթներ իրականացնող ծառայողների, նախաբացթողումային հսկողություն, ներքին անվտանգության ապահովման գործառույթներ իրականացնող ծառայողների, ինչպես նաև մաքսատանը և մաքսակետում ծառայություն իրականացնող մաքսային ծառայողների վրա:

2. Մաքսային մարմնի ղեկավարի և նրա տեղակալների պաշտոնները պետական վարչական պաշտոններ են:

3. Մաքսային մարմիններում նախատեսվում են նաև մաքսային մարմինների գործունեության տեխնիկական սպասարկում իրականացնող անձանց հաստիքներ, որոնց աշխատանքային հարաբերությունները կարգավորվում են աշխատանքային օրենսգրքով:

Հոդված 7. Մաքսային ծառայության պաշտոնները

1. Մաքսային ծառայության պաշտոնները դասակարգվում են խմբերի՝ ելնելով այդ պաշտոններն զբաղեցնող անձանց աշխատանքի կազմակերպման ու ղեկավարման պատասխանատվության, որոշումներ կայացնելու լիազորությունների, շփումների և ներկայացուցչության, խնդիրների բարդության և դրանց ստեղծագործական լուծման պահանջի, ինչպես նաև գիտելիքների և հմտությունների անհրաժեշտ մակարդակից:

2. Մաքսային ծառայության պաշտոնները դասակարգվում են հետևյալ խմբերի.

1) մաքսային ծառայության բարձրագույն պաշտոններ՝

- կոմիտեի ղեկավար,
- կոմիտեի ղեկավարի տեղակալ,
- կոմիտեի վարչության պետ,
- կոմիտեի մաքսատան պետ.

2) մաքսային ծառայության գլխավոր պաշտոններ՝

- կոմիտեի վարչության պետի տեղակալ,
- կոմիտեի բաժնի պետ,
- կոմիտեի մաքսատան պետի տեղակալ,
- կոմիտեի մաքսային կետի պետ,
- կոմիտեի բաժնի պետի տեղակալ,
- կոմիտեի բաժանմունքի պետ,
- կոմիտեի բաժանմունքի պետի տեղակալ,
- կոմիտեի հերթափոխի պետ,
- կոմիտեի հերթափոխի պետի տեղակալ,
- կոմիտեի հատկապես կարևորագույն գործերով քննիչ,
- կոմիտեի գլխավոր մաքսային տեսուչ,
- կոմիտեի ավագ քննիչ,
- կոմիտեի մաքսային կետի պետի տեղակալ,
- կոմիտեի մաքսատան բաժնի պետ.

3) մաքսային ծառայության առաջատար պաշտոններ՝

- կոմիտեի ավագ մաքսային տեսուչ,
- կոմիտեի քննիչ,
- կոմիտեի մաքսատան բաժնի պետի տեղակալ,
- կոմիտեի մաքսատան բաժանմունքի պետ,
- կոմիտեի մաքսատան բաժանմունքի պետի տեղակալ,
- կոմիտեի մաքսատան հերթափոխի պետ,
- կոմիտեի մաքսատան հերթափոխի պետի տեղակալ,
- կոմիտեի մաքսային կետի հերթափոխի պետ,
- կոմիտեի մաքսային կետի հերթափոխի պետի տեղակալ,
- կոմիտեի մաքսային կետի բաժանմունքի պետ,
- կոմիտեի մաքսային կետի բաժանմունքի պետի տեղակալ,
- կոմիտեի մաքսատան կամ մաքսային կետի գլխավոր մաքսային տեսուչ.

4) մաքսային ծառայության կրտսեր պաշտոններ՝

- կոմիտեի տեսուչ,
- կոմիտեի մաքսատան կամ մաքսային կետի ավագ մաքսային տեսուչ,
- կոմիտեի մաքսատան կամ մաքսային կետի մաքսային տեսուչ:

3. Մաքսային ծառայության պաշտոնների անվանացանկը հաստատում է Կառավարությունը:

Հոդված 7. Մաքսային ծառայության պաշտոնները

1. Մաքսային ծառայության պաշտոնները դասակարգվում են խմբերի՝ ելնելով այդ պաշտոնները զբաղեցնող անձանց աշխատանքի կազմակերպման և ղեկավարման պատասխանատվության, որոշումներ կայացնելու լիազորությունների, գործունեության ազդեցության, շփումների և ներկայացուցչության, խնդիրների բարդության և դրանց լուծման, ինչպես նաև մասնագիտական գիտելիքների և կոմպետենցիաների տեսանկյունից ներկայացվող պահանջներից:

2. Մաքսային ծառայության պաշտոնները դասակարգվում են հետևյալ խմբերի.

1) մաքսային ծառայության բարձրագույն պաշտոններ,

2) մաքսային ծառայության գլխավոր պաշտոններ,

3) մաքսային ծառայության առաջատար պաշտոններ,

4) մաքսային ծառայության կրտսեր պաշտոններ:

3. Մաքսային ծառայության պաշտոնների խմբերում պաշտոնների դասակարգումն իրականացվում է մաքսային ծառայության պաշտոնների անվանացանկով, որը հաստատվում է «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքով սահմանված կարգով:

4. Մաքսային մարմնի ղեկավարի և նրա տեղակալների պաշտոնները պետական վարչական պաշտոններ են:

5. Մաքսային ծառայության պաշտոնների անվանացանկով նախատեսված պաշտոններ զբաղեցնող անձինք համարվում են մաքսային ծառայողներ:

Հոդված 8. Մաքսային ծառայության պաշտոնի նշանակման պայմանները

1. Մաքսային ծառայության պաշտոնի նշանակվելու իրավունք ունի միայն բարձրագույն կրթություն ունեցող, հայերենին տիրապետող և կոմիտեի հաստատած համապատասխան պաշտոնի նկարագրի պահանջները բավարարող Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացին: Մաքսային ծառայության պաշտոն զբաղեցնելու իրավունք ունեն համապատասխան պաշտոնի նկարագրի պահանջները բավարարող, հայերենին տիրապետող, 18 տարին լրացած Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիները: Մաքսային ծառայության պաշտոնի անձնագիրը (աշխատատեղի նկարագիր) մաքսայի ն ծառայության իրավասությունը սահմանող իրավական ակտերից և խնդիրներից բխող մաքսային ծառայողի գործառույթները, իրավունքներն ու պարտականությունները, շփումներն ու հաշվետվողականությունը նկարագրող և այդ գործառույթները արդյունավետ իրականացնելու համար անհրաժեշտ մասնագիտական գիտելիքներ ու կոմպետենցիաներ նախատեսող, կառավարման համակարգում տեղակայվածությունը նախատեսող և սույն օրենքով սահմանված կարգով՝ կոմիտեի ղեկավարի հաստատած փաստաթուղթն է:»:

~~2. Մաքսային ծառայությունն իրականացվում է մաքսային ծառայության անցնելու մասին կնքված պայմանագրին համապատասխան, բացառությամբ սույն օրենքով նախատեսված դեպքերի:~~

3. Մաքսային ծառայության **բարձրագույն**, գլխավոր, առաջատար և կրտսեր թափուր պաշտոններ առաջանալու դեպքում այդ պաշտոններն զբաղեցվում են մրցույթով, բացառությամբ սույն ~~օրենքով~~ **հոդվածի 4-րդ մասով** նախատեսված դեպքերի:

4. Կառավարությունը սահմանում է մաքսային մարմինների կողմից իրականացվող՝ **օպերատիվ հետախուզական գործունեության հետ կապված ներքին անվտանգության ապահովման գործառույթ իրականացնող** այն պաշտոնների անվանացանկը, որոնցում նշանակումները կատարվում են առանց մրցույթի՝ կոմիտեի ղեկավարի կողմից:

Հոդված 9. Մաքսային ծառայության պաշտոնի նշանակվելու իրավունքի սահմանափակումները

-
- Մաքսային ծառայության պաշտոնի չեն կարող նշանակվել այն անձինք, ովքեր՝
 - 1) դատական կարգով ճանաչվել են անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ.
 - 2) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով զրկված են որոշակի պաշտոն զբաղեցնելու իրավունքից.
 - 3) տառապում են այնպիսի հիվանդությամբ, որը մաքսային ծառայության պաշտոնի նշանակվելու դեպքում կարող է խոչընդոտել ծառայողական պարտականությունների կատարմանը և լիազորությունների իրականացմանը: Այդ հիվանդությունների ցանկը հաստատում է Կառավարությունը.
 - 4) դատապարտվել են հանցագործության համար, և դատվածությունը սահմանված կարգով հանված կամ մարված չէ.
 - 5) խուսափել են ժամկետային պարտադիր զինվորական ծառայությունից:
(9-րդ հոդվածը լրաց. 24.12.04 ՀՕ-71-Ն, փոփ. 23.03.18 ՀՕ-263-Ն)
-

Հոդված 10. Մաքսային ծառայության անցնելու փորձաշրջանը

-
- 1. Առաջին անգամ մաքսային ծառայության պաշտոն զբաղեցնող անձի նշանակումը, բացառությամբ մաքսային ծառայության բարձրագույն պաշտոնների նշանակումների, իրականացվում է մինչև վեց ամիս փորձաշրջանով՝ կախված նրա մասնագիտական պատրաստվածության աստիճանից և պաշտոնից: Այդ ժամանակահատվածում համապատասխան պաշտոնեական պարտականություններ իրականացնող անձին հատուկ կոչում չի շնորհվում:
- 2. Փորձաշրջանի տևողությունը նշվում է ծառայության ընդունման մասին կոմիտեի ղեկավարի հրամանում:
- 3. Փորձաշրջան անցնելու կարգը և պայմանները սահմանում է Կառավարությունը:
(10-րդ հոդվածը փոփ. 23.03.18 ՀՕ-263-Ն)
-

Հոդված 11. Մաքսային ծառայության անցնելու մասին պայմանագիրը

1. Մաքսային ծառայության անցնելու մասին պայմանագիրը (այսուհետ՝ պայմանագիր) կնքվում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացու և կոմիտեի միջև, գրավոր ձևով, մինչև սույն օրենքով սահմանված մաքսային ծառայության պաշտոն զբաղեցնելու առավելագույն տարիքի լրանալը:

2. Պայմանագրի կնքման կարգը և օրինակելի ձևը հաստատում է Կառավարությունը՝ կոմիտեի ներկայացմամբ:

3. Պայմանագրում սահմանվում են կողմերի իրավունքները, պարտականությունները և ստանձնած պարտավորությունները չկատարելու համար պատասխանատվությունը:

4. Մաքսային ծառայողներին տրվում են ծառայողական վկայականներ, որոնց ձևը հաստատում է նրանց պաշտոնի նշանակող անձը:

5. Սույն օրենքի 14-րդ հոդվածի չորրորդ և հինգերորդ մասերով նախատեսված նշանակումների դեպքում սույն հոդվածով նախատեսված պայմանագիր չի կնքվում:

Հոդված 12. Մաքսային ծառայության մրցութային և ատեստավորման հանձնաժողովը

1. Սույն օրենքով սահմանված կարգով մրցույթներ և ատեստավորումներ անցկացնելու նպատակով Կառավարության որոշմամբ ստեղծվում է մրցութային և ատեստավորման հանձնաժողով (այսուհետ՝ Հանձնաժողով): Հանձնաժողովի անդամներին ներկայացվող չափանիշները, Հանձնաժողովի կազմը, աշխատակարգը և անդամների թվաքանակը սահմանում է Կառավարությունը, իսկ Հանձնաժողովի անհատական կազմը՝ կոմիտեի ղեկավարը:

2. Հանձնաժողովի նախագահը և անդամներն իրենց աշխատանքը Հանձնաժողովում համատեղում են զբաղեցրած պաշտոնների հետ:

Հոդված 12. Մաքսային ծառայության պաշտոնի նկարագրի՝ կրթության և աշխատանքային ստաժի չափանիշները

1. Մաքսային ծառայության պաշտոններ զբաղեցնելու համար Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացին պետք է ունենա բարձրագույն կրթություն:

2. Մաքսային ծառայության պաշտոններ զբաղեցնելու համար անհրաժեշտ են աշխատանքային ստաժի և փորձի առնվազն հետևյալ չափանիշները.

1) մաքսային ծառայության բարձրագույն պաշտոնների համար՝ հանրային ծառայության առնվազն հինգ տարվա ստաժ կամ յոթ տարվա մասնագիտական աշխատանքային ստաժ կամ պաշտոնի անձնագրով պահանջվող աշխատանքի բնագավառում՝ յոթ տարվա աշխատանքային ստաժ:

2) մաքսային ծառայության գլխավոր պաշտոնների համար՝ հանրային ծառայության առնվազն երեք տարվա ստաժ կամ հինգ տարվա մասնագիտական

աշխատանքային ստաժ կամ պաշտոնի նկարագրով պահանջվող աշխատանքի բնագավառում՝ հինգ տարվա աշխատանքային ստաժ.

3) մաքսային ծառայության առաջատար պաշտոնների համար՝ հանրային ծառայության առնվազն մեկ տարվա ստաժ կամ երեք տարվա մասնագիտական աշխատանքային ստաժ կամ պաշտոնի նկարագրով պահանջվող աշխատանքի բնագավառում՝ երեք տարվա աշխատանքային ստաժ:

4) մաքսային ծառայության կրտսեր պաշտոնների համար աշխատանքային ստաժ չի պահանջվում:

Հոդված 13. ~~Մաքսային ծառայության պաշտոն~~ ~~գրադեցնելու~~ ~~համար~~ ~~անցկացվող մրցույթը~~

~~1. Մաքսային ծառայության կրտսեր պաշտոններում թափուր պաշտոն առաջանալու դեպքում կոմիտեի ղեկավարը կարող է տասնհինգօրյա ժամկետում մաքսային ծառայության տվյալ կամ նախորդող խմբին դասվող մաքսային ծառայության պաշտոն գրադեցնող մաքսային ծառայողներից կամ հարկային մարմիններում հարկային ծառայության պաշտոն գրադեցնող հարկային ծառայողներից, ինչպես նաև մաքսային կամ հարկային մարմիններում քաղաքացիական ծառայության պաշտոններ գրադեցնող անձանցից, որոնք համապատասխանում են սույն օրենքի 8-րդ և 9-րդ հոդվածների պահանջներին, կատարել նշանակում:~~

~~Մաքսային ծառայության պաշտոնների տվյալ կամ նախորդող խմբին դասվող մաքսային ծառայության պաշտոն գրադեցնող մաքսային ծառայողներից կամ հարկային մարմիններում հարկային ծառայության պաշտոն գրադեցնող հարկային ծառայողներից, ինչպես նաև մաքսային կամ հարկային մարմիններում քաղաքացիական ծառայության պաշտոններ գրադեցնող անձանցից նշանակում չկատարվելու դեպքում կոմիտեի ղեկավարը կարող է հնգօրյա ժամկետում նշանակում կատարել մաքսային ծառայության կադրերի ռեզերվից՝ առաջնությունը տալով մաքսային ծառայության ավելի երկարատև ստաժ ունեցող մաքսային ծառայողներին:~~

~~1⁺. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված ժամկետներում մաքսային ծառայության կրտսեր պաշտոնում նշանակում չկատարվելու դեպքում Հանձնաժողովը կազմակերպում է բաց մրցույթ: Բաց մրցույթին կարող են մասնակցել մաքսային ծառայողները և սույն օրենքի 8-րդ և 9-րդ հոդվածների պահանջները բավարարող քաղաքացիները:~~

~~2. Մաքսային ծառայության թափուր պաշտոններ գրադեցնելու համար մրցույթ անցկացնելու մասին հայտարարությունը կոմիտեն հրապարակում է մրցույթն անցկացնելուց ոչ ուշ, քան մեկ ամիս առաջ, առնվազն երեք հազար տպաքանակ ունեցող մամուլի կամ զանգվածային լրատվության այլ միջոցներով:~~

~~3. Մրցույթն անցկացվում է նաև մրցույթին մասնակցելու համար մեկ մասնակցի դիմելու դեպքում:~~

~~Հանձնաժողովը մաքսային ծառայողին (քաղաքացուն) չի թույլատրում մասնակցել մրցույթին, եթե քաղաքացին չի բավարարում սույն օրենքի 8-9-րդ հոդվածով~~

սահմանված պահանջները, կամ ապագա աշխատանքը կապված է մերձավոր ազգակցությանը կամ խնամփոխությանը կապված (ծնող, ամուսին, զավակ, եղբայր, քույր, ամուսնու-ծնող, զավակ, եղբայր և քույր) մաքսային ծառայողի նկատմամբ անմիջական ենթակայության կամ վերահսկողության հետ:

4. Մրցույթը բաղկացած է երկու մասից՝ թեստավորում և հարցազրույց:

Թեստերը կազմվում են հանձնաժողովի սահմանած կարգով՝ համակարգչում զետեղված հարցաշարից և դրանցից պատահական ընտրված հարցերից՝ մասնակիցների գիտելիքները հետևյալ բնագավառներում ստուգելու համար.

1) Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրություն:

2) մաքսային ծառայության մասին օրենսդրություն:

3) մաքսային օրենսդրության ընդհանուր հարցեր:

4) կոմիտեի (կառուցվածքային ստորաբաժանման) իրավասություններին առնչվող իրավական ակտերի իմացություն:

5) մաքսային ծառայության համապատասխան պաշտոնի նկարագրով նախատեսված պահանջների իմացություն:

Թեստերի հարցաշարը, ոչ ուշ, քան մրցույթ անցկացնելուց մեկ ամիս առաջ, պետք է հրապարակվի:

Թեստավորման առաջադրանքները բաղկացած են հարցերից և խնդիրներից: Յուրաքանչյուր հարց (խնդիր) պետք է ունենա երեք կամ չորս ենթադրյալ պատասխան: Յուրաքանչյուր հարց (խնդիր) պետք է ունենա մեկ միանշանակ պատասխան:

Թեստավորումն անցկացվում է մասնակիցների համար ծածկագրերի կիրառմամբ՝ գաղտնիությունն ապահովելու նպատակով:

Մրցույթի երկրորդ՝ հարցազրույցի փուլին մասնակցելու իրավունք են ձեռք բերում թեստավորման առաջադրանքների առնվազն 90 տոկոսին ճիշտ պատասխանած մասնակիցները:

Մասնակիցների հետ հարցազրույցն անցկացվում է մաքսային ծառայության տվյալ պաշտոնի նկարագրով նախատեսված լիազորությունների վերաբերյալ նրանց գործնական կարողությունները և անհատական հատկանիշները գնահատելու նպատակով:

Հանձնաժողովը հարցազրույցի արդյունքներում յուրաքանչյուր մասնակցի համար անցկացնում է փակ գաղտնի քվեարկություն: Հանձնաժողովի յուրաքանչյուր անդամ քվեարկում է կողմ կամ դեմ:

Մրցույթում հաղթող են ճանաչվում այն մասնակիցները, ովքեր փակ գաղտնի քվեարկության արդյունքում հավաքել են մրցութային հանձնաժողովի քվեարկությանը մասնակցած անդամների կեսից ավելի կողմ ձայները:

Մրցույթի պայմանները չբավարարած անձանց, յոթնօրյա ժամկետում, այդ մասին հայտնվում է գրավոր:

5. Եթե մրցույթի արդյունքում մասնակիցներից ոչ մեկը թեստավորման առաջադրանքների առնվազն 90 տոկոսին ճիշտ պատասխան չի տվել, կամ հարցազրույցի մասնակիցներից ոչ մեկը փակ գաղտնի քվեարկության արդյունքում չի հավաքել մրցութային հանձնաժողովի քվեարկության մասնակցած անդամների կեսից

ավելի կողմ ձայներ, ապա մրցույթի արդյունքում հաղթող չի ճանաչվում, և անցկացվում է կրկնակի մրցույթ:

Եթե մրցույթին մասնակցելու համար ոչ մի դիմում չի ներկայացվել, կամ ներկայացված բոլոր դիմումներում առկա է սույն օրենքով սահմանված սահմանափակումներից որևէ մեկը, ապա մրցույթը համարվում է չկայացած, և անցկացվում է կրկնակի մրցույթ:

Սույն հոդվածով սահմանված կարգի խախտմամբ անցկացված մրցույթն անվավեր է ճանաչվում դատական կարգով՝ շահագրգիռ անձանց դիմումի հիման վրա:

Կրկնակի մրցույթ է անցկացվում նաև մրցույթն անվավեր ճանաչվելու դեպքում:

Կրկնակի մրցույթն անցկացվում է սույն հոդվածով սահմանված ընդհանուր կարգով:

Եթե կրկնակի մրցույթը համարվում է չկայացած (անվավեր), կամ կրկնակի մրցույթի արդյունքում հաղթող չի ճանաչվում, ապա մաքսային ծառայության տվյալ թափուր պաշտոնն զբաղեցնելու համար նոր մրցույթը հայտարարվում է կրկնակի մրցույթ անցկացնելուց երկու ամիս հետո:

6. Սույն օրենքի հիման վրա մրցույթ անցկացնելու (մրցույթին մասնակցելու) կարգը սահմանում է Կառավարությունը:

(13-րդ հոդվածը խմբ., լրաց. 24.12.04 ՀՕ 71 Ն, փոփ. 03.10.06 ՀՕ 167 Ն, լրաց., փոփ. 23.10.08 ՀՕ 175 Ն, փոփ. 23.03.18 ՀՕ 263 Ն)

Հոդված 14. Մաքսային ծառայության պաշտոնի նշանակումը

1. Մաքսային ծառայության գլխավոր և առաջատար պաշտոններում թափուր պաշտոն առաջանալու դեպքում կոմիտեի ղեկավարը կարող է տասնհինգօրյա ժամկետում մաքսային ծառայության պաշտոնների տվյալ կամ դրան հաջորդող կամ նախորդող խմբերին դասվող մաքսային ծառայության պաշտոն զբաղեցնող մաքսային ծառայողներից կամ հարկային մարմիններում հարկային ծառայության առաջատար և գլխավոր պաշտոններ զբաղեցնող հարկային ծառայողներից, ինչպես նաև մաքսային կամ հարկային մարմիններում քաղաքացիական ծառայության առաջատար, գլխավոր կամ հայեցողական պաշտոններ զբաղեցնող անձանցից, որոնք բավարարում են սույն օրենքի 8-րդ և 9-րդ հոդվածների պահանջները, կատարել նշանակում՝ առաջնայնությունը տալով այն ծառայողներին, որոնց վերաբերյալ Հանձնաժողովը վերջին ատեստավորման արդյունքում կայացրել է սույն օրենքի 15-րդ հոդվածի տասներորդ մասի 1-ին կետով նախատեսված եզրակացությունը, ինչպես նաև մաքսային ծառայության ավելի երկար ստաժ ունեցող ծառայողներին:

Մաքսային ծառայության պաշտոնների տվյալ կամ դրան հաջորդող կամ նախորդող խմբին դասվող մաքսային ծառայության պաշտոն զբաղեցնող մաքսային ծառայողներից կամ հարկային մարմիններում հարկային ծառայության առաջատար և գլխավոր պաշտոններ զբաղեցնող հարկային ծառայողներից, ինչպես նաև մաքսային կամ հարկային մարմիններում քաղաքացիական ծառայության առաջատար, գլխավոր կամ հայեցողական պաշտոններ զբաղեցնող անձանցից նշանակում չկատարվելու դեպքում կոմիտեի ղեկավարը կարող է հնգօրյա ժամկետում նշանակում կատարել

մաքսային ծառայության կադրերի՝ ռեզերվից՝ առաջնությունը տալով մաքսային ծառայության ավելի երկարատև ստաժ ունեցող մաքսային ծառայողներին:

2. Սույն հոդվածի առաջին մասում նշված ժամկետներում մաքսային ծառայության գլխավոր և առաջատար թափուր պաշտոնում նշանակում չկատարվելու դեպքում Հանձնաժողովը կազմակերպում է փակ մրցույթ՝ սույն օրենքի 13-րդ հոդվածի երրորդից վեցերորդ մասերով սահմանված կարգով:

Փակ մրցույթին կարող են մասնակցել մաքսային ծառայողները, ինչպես նաև մաքսային, հարկային մարմիններում, ֆինանսավարկային կազմակերպություններում, պետական կառավարման, տեղական ինքնակառավարման մարմիններում, դատաիրավական մարմիններում, գիտական, բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում մասնագիտական աշխատանքի փորձ ունեցող և սույն օրենքի 8-րդ և 9-րդ հոդվածների պահանջները բավարարող քաղաքացիները, ընդ որում՝ առաջատար պաշտոններում թափուր պաշտոն առաջանալու դեպքում անցկացվող մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ է 3 տարվա մասնագիտական աշխատանքի փորձ, իսկ գլխավոր պաշտոններում թափուր պաշտոն առաջանալու դեպքում անցկացվող մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ է 5 տարվա մասնագիտական աշխատանքի փորձ:

3. Սույն օրենքով նախատեսված մրցույթի ավարտից հետո՝ եռօրյա ժամկետում, Հանձնաժողովը մրցույթի արդյունքում հաղթող ճանաչված մասնակիցների վերաբերյալ կոմիտեի ղեկավարին տալիս է եզրակացություն: Եզրակացությունն ստանալուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, կոմիտեի ղեկավարը մրցույթի արդյունքում հաղթող ճանաչված մասնակիցներից մեկին նշանակում է համապատասխան պաշտոնում՝ առաջնայնությունը տալով այն մաքսային ծառայողներին (քաղաքացիներին), որոնց վերաբերյալ Հանձնաժողովը վերջին ատեստավորման արդյունքում կայացրել է սույն օրենքի 15-րդ հոդվածի տասներորդ մասի 1-ին կետով նախատեսված եզրակացությունը, ինչպես նաև մաքսային ծառայության (մասնագիտական աշխատանքի) ավելի երկար ստաժ ունեցող ծառայողներին (քաղաքացիներին): Մրցույթով անցած անձը մաքսային ծառայության պաշտոնում նշանակվում է մինչև սույն օրենքով սահմանված մաքսային ծառայության պաշտոն զբաղեցնելու առավելագույն տարիքի լրանալը, բացառությամբ բաց մրցույթով առաջին անգամ մաքսային ծառայության պաշտոնի նշանակվող անձի, որը նշանակվում է մինչև վեց ամիս փորձաշրջանով: Փորձաշրջանի անցկացման կարգը սահմանում է Կառավարությունը: Փորձաշրջանի անբավարար արդյունքի դեպքում փորձաշրջանն անցնող անձին այդ մասին հայտնվում է գրավոր:

3.1. Մաքսային ծառայության ժամանակավոր թափուր պաշտոն առաջանալու դեպքում (հղիության և ծննդաբերության արձակուրդ, պարտադիր զինվորական ծառայության զորակոչում), ինչպես նաև մաքսային ծառայողի կողմից իր ծառայողական պարտականությունները կատարելու ժամանակավոր անհնարինության և օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում այդ պաշտոնը կարող են զբաղեցնել մաքսային ծառայության կադրերի ռեզերվում գտնվող և տվյալ պաշտոնի նկարագրին բավարարող անձինք, որոնց հետ կնքվում է ժամկետային աշխատանքային պայմանագիր, իսկ դրա անհնարինության դեպքում հաշվի առնելով սույն օրենքի 8-րդ,

9-րդ հոդվածների և 49-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջները՝ մեկ այլ անձի հետ ժամկետային աշխատանքային պայմանագիր կնքելով:

4. (մասն ուժը կորցրել է 23.03.18 ՀՕ-263-Ն)

5. (մասն ուժը կորցրել է 23.03.18 ՀՕ-263-Ն)

6. Մաքսային մյուս ծառայողները պայմանագրի հիման վրա սահմանված կարգով պաշտոնի նշանակվում և պաշտոնից ազատվում են կոմիտեի ղեկավարի հրամանով:

7. Համապատասխան պաշտոնում նշանակվող անձը պետք է ունենա այդ պաշտոնի համար սահմանված առավելագույն հատուկ կոչումից երկու աստիճանից ոչ ցածր կոչում:

Սույն կետի պահանջները չեն տարածվում մաքսային ծառայության բարձրագույն պաշտոնների նշանակումների վրա:

8. Մաքսային ծառայության պաշտոնում նշանակվելու համար ներկայացվող անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը սահմանում է Կառավարությունը:

Հոդված 15. Մաքսային ծառայողների ատեստավորումը

-

1. Մաքսային ծառայողի ատեստավորումն անցկացվում է երեք տարին մեկ անգամ:

Մաքսային ծառայողի արտահերթ ատեստավորումն անցկացվում է հերթական ատեստավորումից առնվազն մեկ տարի հետո:

Սույն հոդվածով նախատեսված ատեստավորմանը ենթակա են այն մաքսային ծառայողները, որոնց պաշտոնի նշանակում և պաշտոնից ազատում է կոմիտեի ղեկավարը, բացի կոմիտեի վարչության պետի և մաքսատան պետի պաշտոն զբաղեցնող անձանցից:

2. Մաքսային ծառայողի արտահերթ ատեստավորումն անցկացվում է նրա անմիջական ղեկավարի պատճառաբանված միջնորդության հիման վրա՝ կոմիտեի ղեկավարի որոշմամբ կամ մաքսային ծառայողի ցանկությամբ:

3. Ատեստավորումն անցկացվում է մաքսային ծառայողի անմիջական մասնակցությամբ:

4. Ատեստավորման ենթակա չեն՝

1) տվյալ պաշտոնը մեկ տարուց պակաս ժամկետով զբաղեցնող մաքսային ծառայողները, եթե նման ցանկություն չեն հայտնել:

2) հղի և մինչև երեք տարեկան երեխայի խնամքի կապակցությամբ արձակուրդում գտնվող մաքսային ծառայողները, եթե նման ցանկություն չեն հայտնել:

5. Ատեստավորման ենթակա, սակայն արձակուրդում, գործուղման մեջ գտնվող, ինչպես նաև ժամանակավոր անաշխատունակ մաքսային ծառայողները ենթակա են ատեստավորման աշխատանքի ներկայանալուց հետո՝ մեկամսյա ժամկետում, բացառությամբ հղիության և երեխայի խնամքի կապակցությամբ արձակուրդում գտնվող մաքսային ծառայողների:

6. Հղիության և երեխայի խնամքի կապակցությամբ արձակուրդում գտնվող մաքսային ծառայողները ենթակա են ատեստավորման արձակուրդից վերադառնալուց հետո՝ 2 ամիս անց, սակայն ոչ ուշ, քան արձակուրդից վերադառնալուց հետո՝ մեկ

տարվա ընթացքում, եթե վերջիններս ավելի վաղ ատեստավորվելու ցանկություն չեն հայտնել:

7. Ատեստավորման ենթակա մաքսային ծառայողները, ոչ ուշ, քան ատեստավորումից մեկ ամիս առաջ, տեղեկացվում են ատեստավորման անցկացման մասին:

8. Ատեստավորումից առնվազն երկու շաբաթ առաջ մաքսային ծառայողի անմիջական ղեկավարը ներկայացնում է մաքսային ծառայողի ծառայողական բնութագիրը:

Մաքսային ծառայողն ատեստավորում անցկացնելու օրվանից առնվազն մեկ շաբաթ առաջ պետք է ծանոթանա իր ծառայողական բնութագրին:

Սույն հոդվածով սահմանված կարգով ծառայողական բնութագիր չներկայացնելը չի կարող բացասաբար ազդել մաքսային ծառայողի ատեստավորման արդյունքների վրա:

9. Ատեստավորումն անցկացվում է հետևյալ եղանակներով՝

1) փաստաթղթային.

2) թեստավորման և հարցազրույցի միջոցով, իսկ կոմիտեի օպերատիվ ստորաբաժանումներում ծառայություն անցնողների համար նաև ֆիզիկական պատրաստվածության, զենքի և հատուկ միջոցների տիրապետման գծով՝ ատեստավորման հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

9.1. Այն մաքսային ծառայողները, որոնք ծառայողական դրական բնութագրի և նախորդ ատեստավորումից հետո ընկած ժամանակահատվածում վերապատրաստման (ուսուցման) արդյունքների ընդհանուր գումարով հավաքել են 80 և ավելի միավոր, ենթակա են փաստաթղթային ատեստավորման: Միավորների հաշվարկն իրականացվում է կոմիտեի սահմանած կարգով:

9.2. Փաստաթղթային ատեստավորումն անցկացվում է ծառայողական բնութագրի հիման վրա՝ հարցազրույցի միջոցով: Հարցազրույցն անցկացվում է մաքսային ծառայողների տվյալ պաշտոնի նկարագրի դրույթների շրջանակներում՝ մաքսային ծառայությունների գործնական կարողություններն ստուգելու նպատակով: Հանձնաժողովը փաստաթղթային ատեստավորման արդյունքի հիման վրա կայացնում է հետևյալ եզրակացություններից մեկը և փաստաթղթային ատեստավորումն ավարտվելուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, ներկայացնում կոմիտեի ղեկավարին՝

1) շնորհել ավելի բարձր հատուկ կոչում.

2) համապատասխանում է զբաղեցրած պաշտոնին.

3) ենթակա է ատեստավորման թեստավորման և հարցազրույցի միջոցով:

9.3. Թեստավորման և հարցազրույցի միջոցով ատեստավորման ենթակա են այն մաքսային ծառայողները, որոնք փաստաթղթային ատեստավորման ենթակա չեն, կամ որոնց վերաբերյալ Հանձնաժողովն ընդունել է սույն հոդվածի 9.2-րդ մասի 3-րդ կետում նշված եզրակացությունը: Թեստերը հաստատում, հարցազրույցն անցկացնում և արդյունքները գնահատում է Հանձնաժողովը՝ սույն օրենքի 13-րդ հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված կարգով:

10. Ատեստավորման հանձնաժողովը թեստավորման և հարցազրույցի (համապատասխան դեպքերում նաև ֆիզիկական պատրաստվածության, զենքի և հատուկ միջոցների տիրապետման ստուգման) արդյունքներով կայացնում է հետևյալ

եզրակացություններից մեկը և ատեստավորումն ավարտվելուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, ներկայացնում է կոմիտեի ղեկավարին.

1) շնորհել ավելի բարձր հատուկ կոչում.

2) համապատասխանում է զբաղեցրած պաշտոնին.

3) համապատասխանում է զբաղեցրած պաշտոնին՝ վերապատրաստում անցնելու և վերապատրաստման արդյունքում դրական գնահատական ստանալու պայմանով.

4) չի համապատասխանում զբաղեցրած պաշտոնին:

11. Մաքսային ծառայողն իրավունք ունի ծանոթանալ ատեստավորման արդյունքներին և բողոքարկել դրանք մինչև այդ արդյունքները մաքսային ծառայողին պաշտոնի նշանակելու իրավասություն ունեցող պաշտոնատար անձին ներկայացնելը:

12. Կոմիտեի ղեկավարը, սույն հոդվածի տասներորդ մասով նախատեսված եզրակացությունն ստանալուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, կայացնում է հետևյալ որոշումներից մեկը.

1) մաքսային ծառայողին ավելի բարձր հատուկ կոչում շնորհելու կամ տվյալ կոչումը շնորհելու իրավասու անձին համապատասխան միջնորդություն ներկայացնելու մասին.

2) մաքսային ծառայողի վերապատրաստում անցկացնելու մասին.

3) մաքսային ծառայողին զբաղեցրած պաշտոնից ազատելու մասին: Նման որոշում կայացվում է նաև, եթե մաքսային ծառայողը վերապատրաստման արդյունքում ստանում է բացասական գնահատական.

4) զբաղեցրած պաշտոնին մաքսային ծառայողի համապատասխանության մասին.

5) մաքսային ծառայողին զբաղեցրած պաշտոնից իջեցնելու մասին:

Կոմիտեի ղեկավարը մաքսային ծառայողի ժամանակավոր անաշխատունակության և արձակուրդում գտնվելու, ինչպես նաև վերապատրաստման ժամանակ ատեստավորման արդյունքների հիման վրա համապատասխան որոշում է ընդունում նրանց աշխատանքի ներկայանալու օրվանից եռօրյա ժամկետում:

13. Սույն հոդվածով նախատեսված բնութագիրը (ուրթերորդ մաս), եզրակացությունը (տասներորդ մաս) և որոշումը (տասներկուերորդ մաս) կցվում են մաքսային ծառայողի անձնական գործին:

14. Սույն օրենքի հիման վրա մաքսային ծառայողի ատեստավորում անցկացնելու կարգը սահմանում է կոմիտեն:

Հոդված 13. Մաքսային ծառայության պաշտոն զբաղեցնելու համար անցկացվող մրցույթը

1. Մաքսային ծառայության պաշտոններում նշանակումները կատարվում են մրցույթի արդյունքներով: Մաքսային ծառայության պաշտոններում մրցույթը կազմակերպվում և անցկացվում է «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքով սահմանված կարգով՝ մաքսային մարմնի կողմից:

2. Մրցույթին չի կարող մասնակցել այն քաղաքացին, ով չի բավարարում սույն օրենքի 8-րդ և 49-րդ հոդվածներով սահմանված պահանջները, և (կամ) առկա է «Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 14-րդ հոդվածով նախատեսված հիմքերից որևէ մեկը:

Հոդված 14. Մաքսային ծառայության պաշտոնի նկարագրի՝ կրթության և աշխատանքային ստաժի չափանիշները, մաքսային ծառայության պաշտոնի նշանակումը

1. Մաքսային ծառայության պաշտոններ զբաղեցնելու համար անհրաժեշտ են աշխատանքային ստաժի և փորձի առնվազն հետևյալ չափանիշները.

1) Մաքսային ծառայության բարձրագույն պաշտոնների համար՝ հանրային ծառայության առնվազն հինգ տարվա ստաժ կամ յոթ տարվա մասնագիտական աշխատանքային ստաժ կամ պաշտոնի անձնագրով պահանջվող աշխատանքի բնագավառում՝ յոթ տարվա աշխատանքային ստաժ:

2) Մաքսային ծառայության գլխավոր պաշտոնների համար՝ հանրային ծառայության առնվազն երեք տարվա ստաժ կամ հինգ տարվա մասնագիտական աշխատանքային ստաժ կամ պաշտոնի նկարագրով պահանջվող աշխատանքի բնագավառում՝ հինգ տարվա աշխատանքային ստաժ.

3) Մաքսային ծառայության առաջատար պաշտոնների համար՝ հանրային ծառայության առնվազն մեկ տարվա ստաժ կամ երեք տարվա մասնագիտական աշխատանքային ստաժ կամ պաշտոնի նկարագրով պահանջվող աշխատանքի բնագավառում՝ երեք տարվա աշխատանքային ստաժ:

4) Մաքսային ծառայության կրտսեր պաշտոնների համար աշխատանքային ստաժ չի պահանջվում:

2. Մաքսային ծառայության պաշտոններում մրցույթի արդյունքներով պաշտոնի նշանակում և պաշտոններից ազատում է մաքսային մարմնի ղեկավարը:

3. Մաքսային ծառայության պաշտոն առաջին անգամ զբաղեցնող անձը պաշտոնի նշանակվում է մինչև 9 ամիս փորձաշրջանով: Փորձաշրջանի հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքով:

Հոդված 15. Մաքսային ծառայողների կատարողականի գնահատումը, վերապատրաստումը

1. Մաքսային ծառայողների կատարողականի գնահատման և վերապատրաստման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքով:

Հոդված 16. Մաքսային ծառայողների վերապատրաստումը

-

1. Յուրաքանչյուր տարի մաքսային ծառայողների առնվազն մեկ երրորդը ենթակա է պարտադիր վերապատրաստման:

2. Մաքսային ծառայողի վերապատրաստման իրականացվում է կոմիտեի սահմանած կարգով:

Հոդված 18. Մաքսային ծառայողների հատուկ կոչումները

1. Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայողների համար սահմանվում են հետևյալ հատուկ կոչումները.

մաքսային ծառայության գեներալ-լեյտենանտ,
մաքսային ծառայության գեներալ-մայոր,
մաքսային ծառայության գնդապետ,
մաքսային ծառայության փոխգնդապետ,
մաքսային ծառայության մայոր,
մաքսային ծառայության կապիտան,
մաքսային ծառայության ավագ լեյտենանտ,
մաքսային ծառայության լեյտենանտ,
մաքսային ծառայության կրտսեր լեյտենանտ:

2. Մաքսային ծառայողներին ըստ զբաղեցրած պաշտոնի հասանելիք առավելագույն հատուկ կոչումները սահմանում է Կառավարությունը:

3. Առաջին անգամ մաքսային ծառայության պաշտոն զբաղեցնող անձին հատուկ կոչում շնորհվում է սույն օրենքով նախատեսված փորձաշրջանի ավարտից հետո՝ կոմիտեի ղեկավարի հրամանով:

4. Մաքսային ծառայողը հատուկ կոչումից զրկվում է զբաղեցրած պաշտոնից սույն օրենքի 48-րդ հոդվածի երկրորդ մասի 8-րդ, 10-12-րդ և 15-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով ազատվելու դեպքերում:

5. Մաքսային ծառայության բարձրագույն կոչումներն օրենքով սահմանված կարգով շնորհվում են նաև մաքսային մարմնի ղեկավարին և նրա տեղակալներին:

Հոդված 19. Հատուկ կոչումների շնորհման ընդհանուր պայմանները

1. Մաքսային ծառայության գեներալ-լեյտենանտի և մաքսային ծառայության գեներալ-մայորի հատուկ կոչումները շնորհում է վարչապետը:

2. Մաքսային ծառայության սույն օրենքով սահմանված մյուս հատուկ կոչումները շնորհում է կոմիտեի ղեկավարը:

3. Մաքսային ծառայության հատուկ կոչում շնորհելիս Կառավարության սահմանած կարգով հաշվի է առնվում մաքսային ծառայողի նախկին աշխատանքի կամ ծառայության վայրում շնորհված դասային, հատուկ կամ զինվորական կոչումը:

4. Մաքսային ծառայողին հերթական հատուկ կոչումը շնորհվում է հաջորդական կարգով, զբաղեցրած պաշտոնին համապատասխան և նախորդ կոչումով ծառայության ժամկետի լրանալուց հետո, բացառությամբ սույն հոդվածի հինգերորդ մասով նախատեսված դեպքերի:

5. Մաքսային ծառայողին հերթական հատուկ կոչում կարող է շնորհվել՝

1) մինչև նախորդ կոչումը կրելու՝ սույն օրենքով սահմանված ժամկետի լրանալը, բայց զբաղեցրած պաշտոնին հասանելիքից ոչ բարձր, որպես խրախուսում, պաշտոնեական պարտականությունները գերազանց կատարելու համար.

2) զբաղեցրած պաշտոնին հասանելիք առավելագույն հատուկ կոչումից մեկ աստիճան բարձր կոչում կարող է շնորհվել նախորդ հատուկ կոչման ժամկետի

ավարտից հետո՝ աշխատանքում ցուցաբերած առանձնահատուկ ծառայությունների համար.

~~3) մինչև նախորդ կոչումը կրելու՝ սույն օրենքով սահմանված ժամկետի լրանալը, կամ զբաղեցրած պաշտոնին հասանելիք առավելագույն հատուկ կոչումից մեկ աստիճան բարձր կոչում կարող է շնորհվել նաև ատեստավորման արդյունքներով:~~

6. Մաքսային ծառայողին զբաղեցրած պաշտոնին հասանելիք առավելագույն կոչումից մեկ աստիճան բարձր կամ վաղաժամկետ կոչում՝ մինչև մաքսային ծառայության գնդապետի հատուկ կոչումը ներառյալ, ծառայությանն ողջ ընթացքում կարող է շնորհվել ոչ ավելի, քան երկու անգամ:

Հոդված 22. Մաքսային ծառայողի կարգավիճակը

-

~~Մաքսային ծառայողը գործադիր իշխանության ներկայացուցիչ է, գտնվում է օրենքի և պետության պաշտպանության ներքո:~~

-

Հոդված 22¹. Մաքսային ծառայողի իրավական վիճակը համապատասխան մարմնի վերակազմակերպման ժամանակ

Համապատասխան մարմնի վերակազմակերպումը, **կառուցվածքային փոփոխությունը** մաքսային ծառայողին պաշտոնից ազատելու հիմք չէ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ~~վերակազմակերպումն էրբ~~ **վերակազմակերպումը, կառուցվածքային փոփոխությունը** ուղեկցվում է հաստիքների կրճատմամբ:

Հոդված 23. Մաքսային ծառայողի հիմնական իրավունքները

1. ~~Մաքսային ծառայողն իրավունք ունի՝~~ **Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 18-րդ հոդվածով նախատեսված հիմնական իրավունքներից բացի, մաքսային ծառայողների հիմնական իրավունքներն են՝**

~~1) ծանոթանալ զբաղեցրած պաշտոնում իր իրավունքները և պարտականությունները սահմանող իրավական ակտերին.~~

2) ծառայողական պարտականությունների կատարման համար Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան ստանալ տեղեկություններ և փաստաթղթեր.

~~3) իր լիազորությունների շրջանակներում որոշումներ ընդունել.~~

4) մաքսային ծառայության գծով առաջխաղացման և վարձատրության չափերի մեծացման՝ հաշվի առնելով ծառայած տարիները, ծառայության արդյունքները և վերապատրաստման մակարդակը.

~~5) ծանոթանալ իր անձնական գործին կցվող բոլոր նյութերին, իր ծառայության գնահատականներին և այլ փաստաթղթերի՝ մինչև դրանք անձնական գործին կցելը, և ներկայացնել բացատրություններ.~~

6) Հայաստանի Հանրապետության մաքսային մարմինների պահպանման համար հատկացված միջոցների հաշվին վերապատրաստվել.

~~7) կենսաթոշակային ապահովման.~~

8) պահանջել Կառավարության սահմանած կարգով ծառայողական քննության անցկացում՝ իր պատիվը և արժանապատվությունը վարկաբեկող տեղեկությունները, իր կարծիքով անհիմն մեղադրանքները հերքելու և վերացնելու նպատակով.

9) օգտագործել ֆիզիկական ուժ, հատուկ միջոցներ, ինչպես նաև հրազեն՝ սույն օրենքով նախատեսված դեպքերում և կարգով.

~~10) աշխատանքի, վարձատրության, առողջության պաշտպանության, անվտանգ և անհրաժեշտ աշխատանքային պայմանների ապահովվածության.~~

~~11) սոցիալական և իրավական պաշտպանության ու ապահովության:~~

~~2. Մաքսային ծառայողն ունի նաև սույն օրենքով և Հայաստանի Հանրապետության այլ օրենքներով նախատեսված այլ իրավունքներ:~~

Հոդված 24. Մաքսային ծառայողի հիմնական պարտականությունները

1. ~~Մաքսային ծառայողը պարտավոր է՝~~ **Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 19-րդ հոդվածով նախատեսված հիմնական պարտականություններից բացի, մաքսային ծառայողների հիմնական պարտականություններն են՝**

~~1) իր իրավասության սահմաններում ապահովել Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության, օրենքների և այլ իրավական ակտերի պահանջների կատարումը, ինչպես նաև տիրապետել մասնագիտական և ծառայողական պարտականությունների կատարման համար անհրաժեշտ այլ գիտելիքների.~~

~~2) իր իրավասության սահմաններում ապահովել քաղաքացիների օրինական շահերի և իրավունքների պահպանումը.~~

~~3) կատարել կոմիտեի ղեկավարի ու պաշտոնատար անձանց՝ իրենց իրավասության սահմաններում տրված օրինական հրամաններն ու կարգադրությունները.~~

~~4) իր իրավասության սահմաններում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ուսումնասիրել քաղաքացիների, կազմակերպությունների, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների դիմումները և ընթացք տալ դրանց.~~

~~5) պահպանել ծառայողական տեղեկությունների հետ աշխատելու կարգը.~~

6) օրենքով սահմանված դեպքերում սկսել հետաքննության և նախաքննության գործերը.

6.1) մաքսանենգության և օրենքով նախատեսված դեպքերում մտավոր սեփականության իրավունքի խախտման գործերով իրականացնել դեպքի վայրի պահպանություն, որի կանոնները սահմանում է Կառավարությունը.

7) մասնակցել կոմիտեի ղեկավարի հաստատած ծրագրով անցկացվող ուսումնավարժական հավաքներին, մրցույթներին և այլ ծառայողական միջոցառումներին.

8) ճշգրիտ, ժամանակին, բարեխղճորեն և անշահախնդրորեն կատարել Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ իրեն վերապահված այլ պարտականություններ:

9) պահպանել մաքսային ծառայողի վարքագծի (էթիկայի) կանոնները, որոնք հաստատվում են կոմիտեի ղեկավարի կողմից:

2. Մաքսային ծառայողի պարտականություններն ըստ զբաղեցրած պաշտոնի որոշում է կոմիտեի ղեկավարը:

Հոդված 24¹. Մաքսային ծառայողին հանձնարարականներ տալու սահմանափակումները

1. Մաքսային ծառայողին չեն կարող տրվել բանավոր և (կամ) գրավոր այնպիսի հանձնարարականներ, որոնք՝

ա) հակասում են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը և Հայաստանի Հանրապետության օրենքներին:

բ) դուրս են հանձնարարականներ տվողի և կատարողի լիազորություններից:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի խախտմամբ հանձնարարականներ ստանալու դեպքում մաքսային ծառայողը պարտավոր է ստացած հանձնարարականների օրինականության վերաբերյալ իր կասկածների մասին անհապաղ գրավոր զեկուցել հանձնարարականը տվողին և նրա վերադասին կամ նրանց փոխարինող անձանց: Եթե վերադասը (նրա բացակայության դեպքում՝ նրան փոխարինող անձը) կամ հանձնարարական տվողը (նրա բացակայության դեպքում՝ նրան փոխարինող անձը) գրավոր հաստատում է տրված հանձնարարականը, ապա մաքսային ծառայողը պարտավոր է դա կատարել, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հանձնարարականի կատարումը կհանգեցնի Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված քրեական կամ վարչական պատասխանատվության: Մաքսային ծառայողի կողմից այդ հանձնարարականի կատարման պատասխանատվությունը կրում է հանձնարարականը գրավոր հաստատած անձը: Եթե հանձնարարականի կատարումը կարող է հանգեցնել քրեական կամ վարչական պատասխանատվության, ապա մաքսային ծառայողը այդ մասին պարտավոր է գրավոր տեղեկացնել կոմիտեի ղեկավարին:

Հոդված 25. Մաքսային ծառայողի նկատմամբ կիրառվող սահմանափակումները

1. Մաքսային ծառայողն իրավունք չունի՝

1) զբաղեցնել պետական այլ պաշտոն կամ կատարել վճարովի այլ աշխատանք, բացի գիտական, մանկավարժական և ստեղծագործական աշխատանքից:

2) անձամբ զբաղվել ձեռնարկատիրական գործունեությամբ:

3) մաքսային մարմիններում հանդես գալ որպես երրորդ անձանց լիազորված անձ:

4) ոչ ծառայողական նպատակներով օգտագործել մաքսային մարմինների նյութատեխնիկական, տեղեկատվական և ֆինանսական միջոցները, պետական այլ գույք, ինչպես նաև ծառայողական տեղեկատվությունը:

5) իր ծառայողական պարտականությունների համար այլ անձանցից ստանալ նվերներ, գումարներ կամ ծառայություններ, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի:

6) իր ծառայողական դիրքն ու միջոցներն օգտագործել կուսակցությունների, հասարակական, այդ թվում՝ կրոնական, ինչպես նաև նրանց օգտին վերաբերմունք քարոզող կազմակերպությունների շահերի համար:

7) խախտել պետական, ծառայողական, առևտրային կամ օրենքով պահպանվող այլ գաղտնիք պարունակող նյութերի հետ աշխատելու՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պահանջները, այդ թվում՝ հրաժարվել անցնելու այդ գաղտնիքների հետ առնչվելու թույլտվության ձևակերպման սահմանված ընթացակարգը:

8) հոնորար ստանալ ծառայողական պարտականությունների կատարումից բխող հրապարակումների կամ ելույթների համար:

9) որպես պետության ներկայացուցիչ՝ գույքային գործարքներ կնքել սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշված անձանց հետ, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի:

2. Մաքսային մարմիններում արգելվում է կուսակցությունների, հասարակական, այդ թվում՝ կրոնական կազմակերպությունների ձևավորումը:

3. Մաքսային մարմիններում արգելվում է համատեղ ծառայել միմյանց հետ մերձավոր ազգակցությամբ կապված անձանց (ծնողներ, ամուսիններ, եղբայրներ, քույրեր, զավակներ, ինչպես նաև ամուսինների եղբայրներ, քույրեր և նրանց զավակներ), եթե նրանց ծառայությունը կապված է մեկը մյուսի նկատմամբ անմիջական ենթակայության կամ վերահսկողության հետ:

4. Մաքսային ծառայության պաշտոնի նշանակվելուց հետո՝ մեկ ամսվա ընթացքում, մաքսային ծառայողը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով պարտավոր է առևտրային կազմակերպությունների կանոնադրական կապիտալում բաժնեմաս ունենալու դեպքում դա հանձնել հավատարմագրային կառավարման: Մաքսային ծառայողն իրավունք ունի հավատարմագրային կառավարման հանձնված գույքից ստանալու եկամուտ:

«Հոդված 25. Մաքսային ծառայողի նկատմամբ կիրառվող սահմանափակումները

1. Ի լրումն «Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 32-րդ հոդվածով սահմանված սահմանափակումների՝ մաքսային ծառայողն իրավունք չունի լինելու ներկայացուցիչ դատարանում, բացառությամբ օրինական ներկայացուցիչ լինելու և ի պաշտոնե գործելու դեպքերի:

2. Մաքսային ծառայողը ցանկացած հանգամանքում պարտավոր է դրսևորել քաղաքական զսպվածություն և չեզոքություն:»:

Հոդված 26. Մաքսային ծառայողների կողմից ֆիզիկական ուժի, հատուկ

միջոցների ու զենքի օգտագործման դեպքերը և կարգը

1. **Մաքսային մարմնի հանրային ծառայողն իրավունք ունի գործադրել ֆիզիկական ուժ, կիրառել հատուկ միջոցներ, ինչպես նաև հրազեն՝ սույն օրենքով նախատեսված դեպքերում և կարգով:** Նախքան ֆիզիկական ուժի, հատուկ միջոցների և զենքի օգտագործման իրավասություն ստանալը, այնուհետև՝ պարբերաբար, մաքսային **մարմնի հանրային** ծառայողները, կոմիտեի սահմանած կարգով անցնում են հատուկ պատրաստություն և պիտանիության ստուգումներ: Նշված անձինք պարտավոր են ունենալ նաև տուժածներին առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելու հմտություն:

2. Սույն օրենքի 27-29-րդ հոդվածներով նախատեսված դեպքերում և կարգով՝ մաքսային **մարմնի հանրային** ծառայողն իրավունք ունի կիրառել ֆիզիկական ուժ, հատուկ միջոցներ և զենք:

3. Մաքսային **մարմնի հանրային** ծառայողը ֆիզիկական ուժ, հատուկ միջոցներ և զենք կիրառելուց առաջ նախազգուշացնում է այդ մտադրության մասին՝ տալով իր պահանջները կատարելու համար բավարար ժամանակ, բացառությամբ անակնկալ, զինված, ռազմական տեխնիկայի և տրանսպորտային այլ միջոցների օգտագործմամբ հարձակումների և այլ իրադրությունների, եթե նման նախազգուշացումն ստեղծված իրավիճակում անտեղի է, անհնարին կամ կարող է առաջացնել վտանգ իր կամ այլ անձանց կյանքին և առողջությանը, հանգեցնել այլ ծանր հետևանքների:

4. Իրավախախտման վտանգավորության աստիճանից և դա կատարող անձի ինքնությունից, ինչպես նաև դիմադրության ուժից ելնելով՝ վտանգի վերացմանն ուղղված գործողությունների հետևանքով հնարավոր վնասները մաքսային **մարմնի հանրային** ծառայողը պետք է հասցնի նվազագույնի:

5. Ֆիզիկական ուժի, հատուկ միջոցների և զենքի կիրառման դեպքում մաքսային **մարմնի հանրային** ծառայողն անմիջապես զեկուցում է վերադասության կարգով, իսկ զենքի կիրառման բոլոր դեպքերի մասին՝ նաև դատախազին:

Ֆիզիկական ուժի, հատուկ միջոցների և զենքի կիրառման հետևանքով առաջացած մարմնական վնասվածքների, մահվան բոլոր դեպքերի մասին մաքսային մարմնի ղեկավարը կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձն անմիջապես տեղյակ է պահում առողջապահության և դատախազության համապատասխան մարմիններին:

Հոդված 27. Ֆիզիկական հարկադրանքի (ուժի) կիրառումը

Մաքսային **մարմնի հանրային** ծառայողները, իրենց պարտականությունների կատարման ընթացքում, իրավունք ունեն իրավախախտների նկատմամբ կիրառել ֆիզիկական հարկադրանք (ուժ)՝

1) իրենց կամ այլ անձանց վրա կատարված հարձակումը կանխելու համար.

2) մաքսային մարմիններին պատկանող կամ վերջիններիս հսկողության տակ գտնվող շինությունների կառույցների և տրանսպորտային միջոցների վրա կատարված հարձակումը կանխելու համար.

3) դիմադրություն ցույց տվող իրավախախտին վարչական ձերբակալության ենթարկելու կամ մաքսային մարմնի շենք կամ դրան փոխարինող այլ շինություն հասցնելու համար:

Հոդված 28. Հատուկ միջոցների կիրառումը

1. Մաքսային **մարմնի հանրային** ծառայողներն իրավունք ունեն կիրառել ձեռնաշղթաներ, ռետինե մահակներ, արցունքաբեր նյութեր, փականքները բացելու գործիքներ, տրանսպորտային միջոցները հարկադրաբար կանգնեցնելու համար նախատեսված միջոցներ, էլեկտրահարող սարքեր, կայծային պարպիչներ, ծառայողական շներ, ուշադրությունը շեղող լուսաձայնային միջոցներ:

2. Իրենց պաշտոնական պարտականությունները կատարելիս մաքսային **մարմնի հանրային** ծառայողները հատուկ միջոցներ կարող են կիրառել՝

1) իրենց և (կամ) այլ անձանց վրա կատարված հարձակումը կանխելու համար.

2) մաքսային մարմնին պատկանող կամ նրա հսկողության տակ գտնվող շինությունների, կառույցների և տրանսպորտային միջոցների վրա կատարված հարձակումը կանխելու համար.

3) դիմադրություն ցույց տվող իրավախախտին վարչական ձերբակալության ենթարկելու կամ մաքսային մարմնի շենք կամ դրան փոխարինող այլ շինություն հասցնելու համար, եթե այդ դիմադրությունը կարող է վնաս պատճառել շրջապատին կամ իրենց.

4) տրանսպորտային միջոցը կանգնեցնելու համար, եթե դրա վարորդը չի կատարում մաքսային ծառայողի օրինական պահանջները:

3. Հղիության կամ հաշմանդամության ակնհայտ նշաններով անձանց, անչափահասների նկատմամբ հատուկ միջոցներ չեն կիրառվում, բացառությամբ նշված անձանց կողմից զինված դիմադրություն ցույց տալու, խմբակային կամ այլ հարձակումների, մարդկանց կյանքի և առողջության համար վտանգավոր գործողությունների դեպքերի:

Հոդված 29. Զենքի գործադրումը

1. Կառավարության սահմանած ցանկում ընդգրկված պաշտոններ զբաղեցնող մաքսային **մարմնի հանրային** ծառայողներին ծառայողական պարտականություններ կատարելիս իրավունք է տրվում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կրելու, պահելու և օգտագործելու զենք:

2. Զենք կրելու, պահելու և օգտագործելու իրավունք ունեցող մաքսային **մարմնի հանրային** ծառայողներն իրավունք ունեն դա գործադրել՝

1) իրենց և (կամ) այլ անձանց վրա կատարված հարձակումը կանխելու համար, կամ եթե առկա է նրանց կյանքին կամ առողջությանն սպառնացող իրական վտանգ.

2) զենքի կամ հատուկ միջոցների հափշտակման փորձը կանխելու համար:

3. Մինչև զենքի գործադրումը մաքսային **մարմնի հանրային** ծառայողը պետք է կատարի նախազգուշական կրակոց, բացառությամբ սույն օրենքի 26-րդ հոդվածի երրորդ մասով նախատեսված դեպքերի:

4. Արգելվում է զենքի գործադրումը հղիության կամ հաշմանդամության ակնհայտ նշաններ ունեցող անձանց և անչափահասների նկատմամբ, բացառությամբ նրանց կողմից զինված դիմադրություն ցույց տալու և մաքսային ծառայողի կյանքին և առողջությանն իրական վտանգ սպառնացող գործողություններ կատարելու դեպքերի:

5. Մաքսային **մարմնի հանրային** ծառայողներին զենքով ապահովելու կարգը, զենքի ու զինամթերքի ցանկը սահմանում է Կառավարությունը:

Հոդված 30. Մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների անհատական պաշտպանության միջոցները

Անձնական անվտանգության ապահովման համար մաքսային **մարմնի հանրային** ծառայողն իրավունք ունի օգտագործել սաղավարտ, վահան, զրահաբաճկոն, հակազագ և անհատական պաշտպանության այլ միջոցներ:

Հոդված 32. Մաքսային ծառայողի ծառայողական տեղափոխումը և երաշխիքները

1. Կոմիտեի ղեկավարի հրամանով մաքսային ծառայողին նույն մաքսային մարմնում, նույն տարածաշրջանի այլ մաքսային մարմնում կամ այլ տարածաշրջանի մաքսային մարմնում այլ պաշտոնի նշանակելը (այսուհետ՝ ծառայողական տեղափոխում) թույլատրվում է միայն մաքսային ծառայողի համաձայնությամբ, եթե այլ բան նախատեսված չէ պայմանագրով, բացառությամբ սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված դեպքի:

2. Մաքսային ծառայողին այլ տարածաշրջանի մաքսային մարմին ծառայողական տեղափոխման դեպքում նշված ծառայողի և նրա հետ բնակվող ընտանիքի անդամների համար ծառայության նոր վայրում Կառավարության սահմանած կարգով տրամադրվում է բնակելի տարածք կամ բնակելի տարածքի վարձակալման համար ամենամսյա դրամական փոխհատուցում:

3. Մաքսային ծառայողին այլ տարածաշրջանի ծառայողական տեղափոխման դեպքում մաքսային ծառայողին Կառավարության սահմանած կարգով տրվում է տեղափոխվելու և անձնական գույքը տեղափոխելու հետ կապված ծախսերի փոխհատուցում:

4. Հարկային ծառայողների տեղափոխման, փոխադրման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքի 12-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

Հոդված 33. Մաքսային ծառայության համար կադրերի վերապատրաստումը

-

~~Մաքսային ծառայության կրտսեր և առաջատար պաշտոններ զբաղեցնող բոլոր մաքսային ծառայողները պարտադիր, իսկ գլխավոր պաշտոններ զբաղեցնող մաքսային ծառայողները, իրենց ցանկությամբ, ոչ պակաս, քան յուրաքանչյուր երկու տարին մեկ անգամ, մասնակցում են կոմիտեի ուսումնական կենտրոնում կազմակերպվող վերապատրաստման դասընթացներին:~~

Հոդված 34. Մաքսային ծառայողի անձնական գործը

1. Մաքսային ծառայողի ծառայության ընթացքն արտացոլվում է նրա անձնական գործում: Մաքսային ծառայողի անձնական գործը վարում է կոմիտեի համապատասխան ~~ծառայությունը~~ **ստորաբաժանումը՝ «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքով սահմանված կարգով:**

~~2. Մաքսային ծառայողի անձնական գործի վարման կարգը սահմանում է կոմիտեն:~~

Հոդված 35. Մաքսային ծառայողի համազգեստը և ծառայողական վկայականը

1. ~~Մաքսային ծառայողների~~ **Մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների** համար սահմանվում է համազգեստ, որի ձևը որոշում է Կառավարությունը, իսկ կրելու կարգը՝ մաքսային մարմինը: Համազգեստը տրվում է անվճար:

2. ~~Մաքսային ծառայողին~~ **Մաքսային մարմնի հանրային ծառայողին** տրվում է ծառայողական վկայական, որի ձևը և տրամադրման կարգը հաստատում է կոմիտեն:

Հոդված 41¹. Մաքսային ծառայողների վարձատրությունը (վերնագիրը փոփ. 12.12.13 ՀՕ-178-Ն)

1. Մաքսային ծառայողների վարձատրության, այդ թվում՝ հիմնական և լրացուցիչ աշխատավարձերի հաշվարկների և չափերի, աշխատավարձի բնականոն աճի հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են **«Պետական պաշտոններ և պետական ծառայության պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության մասին»** Հայաստանի Հանրապետության օրենքով:

1.1. Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեով մաքսային մարմնի պահպանման ծախսերում կարող է նախատեսվել նաև պարգևատրման ֆոնդ:

2. (մասն ուժը կորցրել է 12.12.13 ՀՕ-178-Ն)

3. (մասն ուժը կորցրել է 12.12.13 ՀՕ-178-Ն)

4. (մասն ուժը կորցրել է 12.12.13 ՀՕ-178-Ն)

5. (մասն ուժը կորցրել է 12.12.13 ՀՕ-178-Ն)

Գ Լ ՈՒ Խ 6.

**ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ԽՐԱԽՈՒՍՈՒՄԸ, ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԵՎ
ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ,**

**ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՈՆԻՑ ԱԶԱՏԵԼԸ, ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

Հոդված 43. Մաքսային ծառայողների խրախուսումը

1. Մաքսային ծառայողների նկատմամբ կարող են կիրառվել խրախուսման հետևյալ ձևերը.

1) ծառայողական պարտականությունները կատարելիս բարձր ցուցանիշներ ապահովելու համար՝

- շնորհակալության հայտարարում,
- դրամական պարգևատրում,
- հուշանվերով պարգևատրում,
- կոմիտեի պատվոգրով պարգևատրում,
- կարգապահական տույժի վաղաժամկետ հանում.
- լրացուցիչ վճարովի արձակուրդի տրամադրում:

2) գերազանց ծառայության համար՝

– հերթական հատուկ կոչման վաղաժամկետ շնորհում,
– զբաղեցրած պաշտոնին հասանելիք առավելագույն հատուկ կոչումից մեկ աստիճան բարձր կոչման շնորհում.

3) տասը տարուց ավելի բարեխիղճ ծառայության համար՝

— «Մաքսային ծառայության առաջավոր», — «Հայաստանի Հանրապետության պատվավոր մաքսային ծառայող» կրծքանշաններով պարգևատրում.

4) մաքսային գործի բնագավառում հատուկ ծառայությունների համար՝

— «Մաքսային ծառայության առաջավոր», — «Հայաստանի Հանրապետության պատվավոր մաքսային ծառայող» կրծքանշաններով պարգևատրում:

2. (մասն ուժը կորցրել է 17.09.09 ՀՕ-171-Ն)

3. Մաքսային ծառայողները վարչապետի կողմից կարող են ներկայացվել Հայաստանի Հանրապետության պետական պարգևների և կոչումների:

4. — «Հայաստանի Հանրապետության պատվավոր մաքսային ծառայող», «Մաքսային ծառայության առաջավոր» կրծքանշանների, ինչպես նաև կոմիտեի պատվոգրի վերաբերյալ կանոնները և դրանցով պարգևատրման դեպքերը սահմանում է կոմիտեն:

Հոդված 43. Մաքսային ծառայողների խրախուսումը

1. Մաքսային ծառայողների նկատմամբ կիրառվում են «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքով սահմանված խրախուսանքի տեսակները: Մաքսային ծառայողների նկատմամբ խրախուսանք կիրառում է մաքսային մարմնի ղեկավարը:

2. Մաքսային ծառայողների նկատմամբ կարող է կիրառվել նաև արտահերթ կոչման շնորհում խրախուսանքի տեսակը, որը մաքսային ծառայողների նկատմամբ ծառայության ամբողջ ընթացքում կարող է կիրառվել միայն մեկ անգամ:

Արտահերթ կոչման շնորհում խրախուսանքի տեսակը կիրառում է նման կոչում շնորհելու իրավասություն ունեցող պաշտոնատար անձը:

3. Երկարամյա ծառայության և (կամ) ծառայողական պարտականությունները և (կամ) հանձնարարականները (առաջադրանքները) բարեխղճորեն կատարելու համար մաքսային ծառայողը պարգևատրվում է մեդալով կամ կրծքանշանով:

4. Մեդալի և կրծքանշանի տեսակները, ձևերը և շնորհման կարգը սահմանում է հանրային ծառայությունը համակարգող փոխվարչապետը:

5. Մաքսային ծառայողների նկատմամբ կարգապահական տույժ կիրառում է պաշտոնի նշանակելու իրավասություն ունեցող պաշտոնատար անձը:

Հոդված 43³. Խրախուսման ձևերի կիրառումը և կարգը

Սույն օրենքի 43-րդ հոդվածում նշված խրախուսման ձևերը կիրառում է կոմիտեի ղեկավարը մաքսային ծառայողի անմիջական ղեկավարի գրավոր միջնորդագրի հիման վրա, իսկ նույն հոդվածի առաջին մասի 1-ին կետի առաջին, երկրորդ և հինգերորդ թվարկումներում նշված խրախուսման ձևերը կարող է կիրառել նաև մաքսատան պետը: Ընդ որում, «կարգապահական տույժի վաղաժամկետ հանում» խրախուսման ձևը մաքսատան պետի կողմից կարող է կիրառվել միայն այն դեպքում, երբ կարգապահական տույժը կիրառվել է մաքսատան պետի կողմից:

Հոդված 44. Մաքսային ծառայողների նկատմամբ կիրառվող կարգապահական տույժերը

1. Ծառայողական կարգապահությունը խախտելու համար մաքսային ծառայողների նկատմամբ կարող են կիրառվել կարգապահական հետևյալ տույժերը.

- 1) դիտողություն.
- 2) նկատողություն.
- 3) խիստ նկատողություն.
- 4) հատուկ կոչման իջեցում, բայց երկու աստիճանից ոչ ավելի.
- 5) մաքսային ծառայողի պաշտոնի իջեցում, բայց մեկ աստիճանից ոչ ավելի.
- 6) նյութական պատասխանատվության կիրառում.
- 7) մաքսային ծառայության պաշտոնից ազատում:

2. Սույն հոդվածի առաջին մասով սահմանված կարգապահական տույժերը կիրառում է կոմիտեի ղեկավարը, իսկ սույն հոդվածի առաջին մասի 1-3-րդ կետերով նախատեսված կարգապահական տույժերը կարող է կիրառել նաև մաքսատան պետը:

3. Սույն հոդվածի առաջին մասի 4-7-րդ կետերով նախատեսված կարգապահական տույժերը կիրառվում են սահմանված կարգով անցկացված ծառայողական քննության արդյունքների հիման վրա կոմիտեի ծառայողական քննության հանձնաժողովի եզրակացության հիման վրա:

Հոդված 44. Մաքսային ծառայողների նկատմամբ կիրառվող կարգապահական տույժերը

1. «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով մաքսային ծառայողների նկատմամբ կիրառվում են «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքով սահմանված կարգապահական տույժերը:

2. Մաքսային ծառայողի նկատմամբ կարող է կիրառվել նաև կոչման իջեցում մեկ աստիճանով կարգապահական տույժը՝ ծառայության ամբողջ ընթացքում միայն մեկ անգամ՝ կոչումը շնորհած պաշտոնատար անձի կողմից:

3. Մաքսային ծառայողների նկատմամբ կարգապահական տույժ կիրառում է պաշտոնի նշանակելու իրավասություն ունեցող անձը: Մաքսային մարմնի ղեկավարի հրամանով որոշ կարգապահական տուժերի նշանակման լիազորությունը կարող է պատվիրակվել այլ պաշտոնատար անձանց:

Հոդված 44¹. Կարգապահական տույժի միջոցի ընտրության և նշանակման կարգը

Կարգապահական տույժ նշանակելիս պետք է հաշվի առնվեն կատարված խախտման (զանցանքի) ծանրությունը, այն հանգամանքները, որոնց առկայությամբ խախտումը (զանցանքը) կատարվել է մաքսային ծառայողի կողմից:

Մինչև կարգապահական տույժ նշանակելը մաքսային ծառայողից վերցվում է գրավոր բացատրություն: Բացատրություն տալուց հրաժարվելու դեպքում կազմվում է համապատասխան արձանագրություն:

Ոչ սթափ վիճակում գտնվող կարգապահին կարգապահական տույժի ենթարկելը, ինչպես նաև նրանից բացատրություն ստանալը հետաձգվում է մինչև նրա սթափվելը:

Բացատրություն տալուց հրաժարվելը հիմք չէ կարգապահական տույժ չկիրառելու համար:

Կարգապահական տույժերը կիրառվում են խախտման (զանցանքի) հայտնաբերման օրվանից՝ երկու ամսվա ընթացքում, չհաշված մաքսային ծառայողի ժամանակավոր անաշխատունակության և (կամ) արձակուրդում գտնվելու ժամանակահատվածը:

Կարգապահական տույժերը կիրառվում են խախտման (զանցանքի) կատարման օրվանից վեց ամսվա ընթացքում, իսկ վերստուգման կամ ֆինանսական գործունեության ստուգման արդյունքներով հայտնաբերվելու դեպքում՝ խախտման (զանցանքի) կատարման օրվանից՝ երկու տարվա ընթացքում, չհաշված քրեական գործի վարույթի ժամանակահատվածը:

Ծառայողական կարգապահության յուրաքանչյուր խախտման համար կարող է կիրառվել միայն մեկ կարգապահական տույժ:

Կարգապահական տույժը հայտարարվում է հրամանով և մաքսային ծառայողին հաղորդվում է հրամանը տալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, նրանից ստորագրություն վերցնելով: Ստորագրություն տալուց հրաժարվելու դեպքում կազմվում է համապատասխան ակտ:

Մաքսային ծառայողների նկատմամբ սույն օրենքով նախատեսված «Հատուկ կոչման իջեցում, բայց երկու աստիճանից ոչ ավելի» կարգապահական տույժը կարող է կիրառել կոմիտեի ղեկավարը միայն մեկ անգամ:

«Մաքսային ծառայողի պաշտոնի իջեցում, բայց մեկ աստիճանից ոչ ավելի» կարգապահական տույժը մաքսային ծառայողների նկատմամբ կարող է կիրառել կոմիտեի ղեկավարը միայն մեկ անգամ:

Հողված 45. Մաքսային ծառայողի նյութական պատասխանատվությունը

1. Սույն օրենքի 24-րդ հոդվածի առաջին մասով սահմանված պարտականությունները չկատարելու (ոչ պատշաճ կատարելու) համար, եթե դրա արդյունքում **Մաքսային ծառայողի կոմից պարտականությունները ոչ պատշաճ կատարելու արդյունքում** տեղի է ունեցել մաքսային վճարների գծով Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե վճարման ենթակա գումարների ավելի կամ թերի հաշվարկում (առաջադրում)՝ 100.000 դրամ և ավելի չափով, մաքսային ծառայողը (ծառայողները)՝

1) վճարում է (են) տուգանք՝ ավելի կամ թերի հաշվարկված (առաջադրված) գումարի 10 տոկոսի չափով, եթե խախտման հետևանքով բյուջե վճարման ենթակա ավելի կամ թերի հաշվարկված գումարը կազմում է 100.000-ից մինչև 500.000 դրամ և (կամ) իջեցվում պաշտոնից.

2) վճարում է (են) տուգանք՝ ավելի կամ թերի հաշվարկված (առաջադրված) գումարի 10-ից մինչև 25 տոկոսի չափով, եթե խախտման հետևանքով բյուջե վճարման ենթակա ավելի կամ թերի հաշվարկված գումարը կազմում է 500.000-ից մինչև 1000.000 դրամ և (կամ) իջեցվում պաշտոնից.

3) վճարում է (են) տուգանք՝ ավելի կամ թերի հաշվարկված (առաջադրված) գումարի 25-ից մինչև 50 տոկոսի չափով, եթե խախտման հետևանքով բյուջե վճարման ենթակա ավելի կամ թերի հաշվարկված գումարը կազմում է 1000.000 դրամից ավելի, և (կամ) իջեցվում պաշտոնից կամ ազատվում **ազատվում է** մաքսային ծառայությունից:

2. Սույն օրենքի 24-րդ հոդվածի առաջին մասի 3-րդ և 6-րդ կետերով սահմանված պարտականությունները չկատարելու համար մաքսային ծառայողը (ծառայողները)՝

1) առաջին անգամ ստանում է (են) խիստ նկատողություն և (կամ) իջեցվում հատուկ կոչումից.

2) խիստ նկատողություն ստանալուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, համանման խախտում կատարելու դեպքում վճարում է (են) տուգանք՝ ամսական միջին վաստակի մինչև 50 տոկոսի չափով, կամ ազատվում է (են) մաքսային ծառայությունից:

3. Սույն օրենքի 24-րդ հոդվածի առաջին մասի 2-րդ, 4-րդ, 8-րդ և 9-րդ կետերով սահմանված պարտականությունները չկատարելու կամ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետներում չկատարելու համար մաքսային ծառայողը (ծառայողները)՝

1) առաջին անգամ ստանում է (են) նկատողություն.

2) նկատողություն ստանալուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, համանման խախտում կատարելու համար վճարում է (են) տուգանք՝ ամսական միջին վաստակի մինչև 40 տոկոսի չափով, կամ ազատվում է (են) մաքսային ծառայությունից:

4. Սույն օրենքի 24-րդ հոդվածի առաջին մասի 5-րդ կետով սահմանված պարտականությունները չկատարելու համար մաքսային ծառայողը (ծառայողները)՝

1) ստանում է (են) նկատողություն, եթե խախտումը տեղի է ունեցել մաքսային ծառայողի (ծառայողների) անզգուշությամբ.

2) վճարում է (են) տուգանք՝ ամսական միջին վաստակի մինչև 40 տոկոսի չափով, եթե խախտումը տեղի է ունեցել դիտավորյալ.

~~3) նկատողությունն ստանալուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, երկու և ավելի անգամ համանման խախտում կատարելու դեպքում իջեցվում կամ զրկվում է (են) հատուկ կոչումից կամ իջեցվում պաշտոնից կամ ազատվում մաքսային ծառայությունից:~~

4¹. Մաքսային ծառայողը պարտավոր է հատուցել իր պատճառած իրական վնասը: Չստացված օգուտները մաքսային ծառայողից չեն կարող գանձվել:

Իրական վնասը մաքսային մարմնի գույքի առկա կորուստն է, պակասելը կամ այդ գույքի վնասվածքը (այդ թվում՝ երրորդ անձանց գույքը, որը գտնվում է այդ գույքի պահպանության համար պատասխանատվություն կրող մաքսային մարմիններում):

Մաքսային ծառայողը կրում է նյութական պատասխանատվություն ինչպես մաքսային մարմիններին անմիջական իրական վնաս հասցնելու համար, այնպես էլ այն վնասի համար, որը մաքսային մարմինը հատուցել է այլ անձանց, որոնց վնաս է պատճառվել մաքսային ծառայողի գործողությունների կամ անգործության հետևանքով:

Մաքսային ծառայողը նյութական պատասխանատվության չի ենթարկվում, եթե վնասն առաջացել է անհաղթահարելի ուժի, ծայրահեղ անհրաժեշտության կամ անհրաժեշտ պաշտպանության հետևանքով:

Մաքսային մարմինը, հաշվի առնելով կոնկրետ իրադրությունը, որի ընթացքում պատճառվել է վնասը, իրավունք ունի հրաժարվել (լրիվ կամ մասնակի) մեղավոր մաքսային ծառայողից վնասը գանձելուց:

Վնաս պատճառելու համար մաքսային ծառայողը կրում է նյութական պատասխանատվություն իր ամսական միջին աշխատավարձի չափով:

Պատճառված վնասի նյութական պատասխանատվությունն ամբողջությամբ դրվում է մաքսային ծառայողի վրա, եթե՝

1) նյութական վնասը պատճառվել է նրա աշխատանքային պարտավորությունների չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման հետևանքով, և վնասի հատուցումը նախատեսված է սույն օրենքով կամ Հայաստանի Հանրապետության այլ օրենքներով.

2) վնասը պատճառվել է դիտավորությամբ.

3) վնասը պատճառվել է ոչ սթափ վիճակում.

4) վնասը պատճառվել է մաքսային ծառայողի հանցավոր գործողությամբ, որը հաստատվել է օրինական ուժի մեջ մտած դատավճռով.

5) վնասը պատճառվել է վարչական զանցանքի պատճառով, ինչը հաստատել է համապատասխան պետական մարմինը.

6) վնասը պատճառվել է օրենքով պաշտպանվող ծառայողական, առևտրային, բանկային կամ այլ գաղտնիքը հրապարակելու կամ երրորդ անձանց տրամադրելու հետևանքով.

7) վնասը պատճառվել է մաքսային ծառայողի կողմից ոչ աշխատանքային պարտականությունները կատարելիս:

5. Սույն հոդվածով նախատեսված տուգանքները վճարվում են մաքսային ծառայության նյութական խրախուսման և համակարգի զարգացման ֆոնդ, իսկ պատասխանատվության միջոցները կիրառվում են կատարված խախտումների փաստերը ծառայողական քննությամբ հաստատվելուց հետո՝ կոմիտեի ղեկավարի հրամանով:

Հողված 46. Կոմիտեի ծառայողական քննության հանձնաժողովը

1. Կոմիտեի ծառայողական քննություններ անցկացնող հանձնաժողովը, ~~կոմիտեի սահմանած կարգով~~ **«Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով**, անցկացնում է ծառայողական քննություններ և դրանց արդյունքների վերաբերյալ կոմիտեի ղեկավարին ներկայացնում է եզրակացություններ:

~~1¹. Ծառայողական քննությունը սույն օրենքով և կոմիտեի կողմից սահմանված կարգով հրականացվող գործունեություն է, որի խնդիրներն են՝~~

~~1) բացահայտել կարգապահական իրավախախտում կամ վարքագծի (էթիկայի) կանոնների խախտում կատարած մաքսային ծառայողին.~~

~~2) ապացուցել նրա մեղավորությունը կարգապահական իրավախախտման կամ վարքագծի (էթիկայի) կանոնների խախտման մեջ.~~

~~3) հայտնաբերել կարգապահական իրավախախտում կամ վարքագծի (էթիկայի) կանոնների խախտում ծնող պատճառներն ու դրանց նպաստող պայմանները և միջոցներ ձեռնարկել դրանց վերացման ուղղությամբ:~~

2. Կոմիտեի ծառայողական քննություններ անցկացնող հանձնաժողովի անհատական կազմը հաստատում է կոմիտեի ղեկավարը՝ Կառավարության սահմանած կարգով առաջարկված թեկնածուներից:

~~**Հոդված 46¹. ԿՈՄԻՏԵԻ ԾԱՌԱՅՈՂԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԻՐԱՎԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**~~
~~**(վերնագիրը փոփ. 23.03.18 ՀՕ 263-Լ)**~~

~~Կոմիտեի ծառայողական քննության հանձնաժողովն իրավունք ունի՝~~

~~1) բացատրություններ վերցնել կարգապահական պատասխանատվության ենթարկվող անձից, վկաներից և տուժողներից.~~

~~2) պետական, տեղական ինքնակառավարման մարմիններից, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից պահանջել փաստաթղթեր և նյութեր, տվյալներ, որոնք կարող են տեղեկություններ պարունակել զանցանքի և դրանց առնչվող անձանց մասին.~~

~~3) պահանջել կատարելու ստուգողական գործողություններ և վերաստուգումներ.~~

~~4) նշանակել փորձաքննություններ.~~

~~5) վերցնել գործի համար էական նշանակություն ունեցող իրեր և փաստաթղթեր.~~

~~6) կատարել իրերի և փաստաթղթերի զննում.~~

~~7) հրավիրել անձանց՝ որպես վկա և տուժող.~~

~~8) անհրաժեշտության դեպքում ժամանակավորապես դադարեցնել անձի ծառայողական լիազորությունները՝ հիմնական աշխատավարձի պահպանմամբ, եթե հիմքեր կան ենթադրելու, որ պաշտոնում մնալով՝ նա կխոչընդոտի ծառայողական քննության օրինական ընթացքին:~~

~~1. Կոմիտեի ծառայողական քննության հանձնաժողովը պարտավոր է՝~~

~~1) կատարել բազմակողմանի, անաչառ և լրիվ քննություն.~~

~~2) լուծել միջնորդությունները.~~

3) բացատրել կարգապահական պատասխանատվության ենթարկվող անձի, վկայի, տուժողի, փորձագետի իրավունքները և պարտականությունները:

4) անցկացված ծառայողական քննության արդյունքների հիման վրա տալ եզրակացություն:

~~(46¹-րդ հոդվածը լրաց. 11.04.03 ՀՕ-539 Ն, 18.11.09 ՀՕ-212 Ն, փոփ. 23.03.18 ՀՕ-263 Ն)~~

Հոդված 46². ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎՈՂ ԱՆՁԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ԵՎ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

-

1. Կարգապահական պատասխանատվության ենթարկվող անձն իրավունք ունի հիմանալ, թե՛ ինչու է մեղադրվում, ծանոթանալ իր իրավունքներին և պարտականություններին, կարգապահական վարույթի ավարտման պահից ծանոթանալ գործի նյութերին, հարուցել միջնորդություններ, ստանալ իրավական օգնություն:

2. Կարգապահական պատասխանատվության ենթարկվող անձը պարտավոր է ժամանակին ներկայանալ վարույթ իրականացնող մարմնի կանչով, տալ ճշմարտացի բացատրություններ:

Հոդված 47. Մաքսային մարմնի ղեկավարի իրավունքները, պարտականությունները և պատասխանատվությունը ծառայողական կարգուկանոնի պահպանման գործում

Կարգապահության համար պատասխանատու են՝

1) կոմիտեում՝ ղեկավարը, ղեկավարի տեղակալները և ստորաբաժանումների ղեկավարները.

2) մաքսատներում՝ մաքսատան պետը, նրա տեղակալը (տեղակալները) և ստորաբաժանումների ղեկավարները.

3) մաքսային կետերում՝ մաքսակետի պետը, նրա տեղակալը և ստորաբաժանումների ղեկավարները:

Մաքսային մարմնի և նրա ստորաբաժանումների ղեկավարները պարտավոր են՝

1) ենթակաների համար ստեղծել ծառայության հանգստի ~~և որակավորման բարձրացման~~ համար անհրաժեշտ պայմաններ.

2) ենթակաների մոտ դաստիարակել պատասխանատվության զգացում ծառայողական պարտականությունների կատարման նկատմամբ.

3) ենթակաների ծառայողական գործունեությունը վերադասի մոտ գնահատելիս լինել օբյեկտիվ և ապահովել անհրաժեշտ հրապարակայնություն.

4) բացառել հովանավորչությունն անձնակազմի հետ աշխատելիս.

5) բացառել մաքսային ծառայողի հետապնդումներն անձնական բնույթի շարժառիթներով կամ տվյալ ծառայությունում առկա թերությունների վերաբերյալ արտահայտած քննադատության համար.

6) հետամուտ լինել իրենց ենթակաների իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանության համար:

Մաքսային մարմինների ղեկավարները պետք է հատուկ ուշադրություն դարձնեն ենթակաների անհատական հատկանիշների ուսումնասիրմանը, սույն օրենքով սահմանված փոխհարաբերությունների պահպանմանը, անձնակազմի համախմբմանը, ժամանակին հայտնաբերեն ենթակաների կատարած զանցանքների պատճառները, նախազգուշացնեն նրանց, կարգազանցների նկատմամբ դրսևորեն անհանդուրժողական վերաբերմունք:

Հոդված 48. Մաքսային ծառայության պաշտոնից ազատելու հիմքերը

1. Մաքսային ծառայողի ծառայությունը դադարում է մաքսային ծառայողի ծառայությունից ազատվելու (ազատելու) կամ նրա զոհվելու (մահանալու) դեպքում:

2. Մաքսային ծառայողին ծառայությունից ազատելու հիմքերն են՝

1) անձնական դիմումը.

2) մաքսային ծառայության պաշտոն զբաղեցնելու՝ սույն օրենքով սահմանված մաքսային ծառայության առավելագույն տարիքի լրանալը.

3) **(կետին ուժը կորցրել է 24.12.04 ՀՕ-71-Ն)**

4) հաստիքների կրճատումը կամ մաքսային մարմնի լուծարումը.

5) պետական այլ մարմնում աշխատանքի տեղափոխվելը.

~~6) Հայաստանի Հանրապետության ընտրովի մարմիններում ընտրվելը.~~

6) հանրային պաշտոնում ընտրվելը կամ նշանակվելը.

7) մաքսային ծառայողի առողջական վիճակի կապակցությամբ՝ մաքսային ծառայության համար պիտանիությունը սահմանափակող Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի հանրապետական մարմնի ռազմաբժշկական հանձնաժողովի տված եզրակացությունը.

8) մաքսային ծառայության պաշտոնի նշանակվելու՝ սույն օրենքով սահմանված կարգը խախտելը.

~~9) ատեստավորման արդյունքներով կամ ատեստավորման արդյունքում կոմիտեի ղեկավարի կայացրած որոշման համաձայն անցկացված վերապատրաստման արդյունքներով զբաղեցրած պաշտոնին անհամապատասխանությունը որոշելը.~~

9) երկու տարի անընդմեջ իր մեղքով վերապատրաստման անհատական ծրագրով հաստատված կրեդիտները չստանալու դեպքում.

~~9¹) ատեստավորման ենթակա մաքսային ծառայողի կողմից ատեստացիայի նշանակման ժամկետից սկսած վեց ամսվա ընթացքում ատեստավորմանը չներկայանալը.~~

9¹) «Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված անհամատեղելիության պահանջները չպահպանելու դեպքերում՝ համապատասխան եզրակացության հիման վրա.

10) ծառայողական կարգապահական և վարքագծի (էթիկայի) կանոնները միանգամյա կոպիտ խախտելը կամ ծառայողական կարգապահական ~~և վարքագծի (էթիկայի)~~ կանոնները պարբերաբար խախտելը:

(պարբերությունն ուժը կորցրել է 11.04.03 ՀՕ-539-Ն)

Ծառայողական կարգապահական ~~և վարքագծի (էթիկայի)~~ կանոնների միանգամյա կոպիտ խախտումներ են՝

1) օրենսդրության պահանջների չկատարումը կամ ոչ պատշաճ կատարումը, եթե դրա արդյունքում տեղի է ունեցել մաքսային վճարների գծով Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե վճարման ենթակա գումարների ավելի կամ թերի հաշվարկում (առաջադրում) 1.000.000 դրամից ավելի:

2) պետական, բանկային, առևտրային, ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները հրապարակելը, անձնական նպատակներով օգտագործելը, երրորդ անձանց տրամադրելը, եթե դրանց տրամադրումը նախատեսված չէ օրենքով:

3) առանց հարգելի պատճառների գործալքությունը (այդ թվում՝ աշխատանքային օրվա ընթացքում ավելի քան երեք ժամ աշխատանքից բացակայելը):

4) ոչ սթափ վիճակում, թմրամիջոցներ կամ թունամիջոցներ օգտագործած վիճակում աշխատանքի ներկայանալը:

5) աշխատանքի վայրում գույք հափշտակելը (այդ թվում՝ մանր), անհիմն ծախսեր կատարելը, գույքը դիտավորությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, որը հաստատվել է դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած դատավճռով:

6) աշխատողի կողմից աշխատանքի պաշտպանության կանոնները խախտելը, եթե այդ խախտումն առաջացրել է կամ կարող էր առաջացնել մարդկանց հետ դժբախտ դեպքեր կամ այլ ծանր հետևանքներ:

~~7) մաքսային ծառայողի կողմից թույլ տրված այնպիսի մեղավոր գործողությունը կամ անգործությունը, որը կոմիտեի ղեկավարի վստահությունը կորցնելու հիմք է տալիս:~~

7) «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքի 21-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետի «ա» ենթակետով նախատեսված կարգապահական տույժը մեկ տարվա ընթացքում կրկին կիրառելու դեպքում կամ «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքի 21-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետի «ա» և «բ» ենթակետերով նախատեսված կարգապահական տույժերը մեկ տարվա ընթացքում կիրառելու դեպքում կամ «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքի 21-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետի «գ» ենթակետով նախատեսված կարգապահական տույժը կիրառելու դեպքում կամ կոչման իջեցում մեկ աստիճանով կարգապահական տույժը և «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքի օրենքի 21-րդ հոդվածով նախատեսված տույժերից որևէ մեկը մեկ տարվա ընթացքում կրկին կիրառելու դեպքում:

8) կոմիտեի տարածաշրջանային մաքսատան ղեկավարի կամ տեղակալի, մաքսային կետի պետի կամ տեղակալի, գլխավոր հաշվապահի կողմից անհիմն որոշում ընդունելը, եթե դա հանգեցրել է մաքսատան կամ մաքսային կետի գույքի անհրավաչափ օգտագործման, գույքի ամբողջականության խախտման կամ այլ վնասի:

Ծառայողական կարգապահական և վարքագծի (էթիկայի) կանոնների պարբերաբար խախտող է համարվում ծառայողական կարգապահության խախտման համար կարգապահական տույժ ստացած այն ծառայողը, ով կրկին խախտել է դա:

Եթե մեկ տարվա ընթացքում մաքսային ծառայողի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական երեք տույժ, ապա մաքսային ծառայողն ազատվում է պաշտոնից:

11) ազատազրկման դատապարտվելը:

12) Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունը դադարեցնելը:

13) ~~սույն~~ օրենքով սահմանված փորձաշրջանը չանցնելը.

14) դատական կարգով անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ ճանաչվելը.

15) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով որոշակի պաշտոն զբաղեցնելու իրավունքից զրկվելը.

16) մաքսային ծառայողի՝ զինվորական ծառայության զորակոչվելը.

17) ժամանակավոր անաշխատունակության հետևանքով աշխատանքի չներկայանալն ավելի քան 120 օր անընդմեջ կամ վերջին տասներկու ամսվա ընթացքում՝ ավելի քան 140 օր:

18) **(կեփն ուժը կորցրել է 29.11.11 ՀՕ-297-Ն)**

3. Մաքսային ծառայողին պաշտոնից ազատում է նրան պաշտոնի նշանակելու իրավասություն ունեցող պաշտոնատար անձը:

4. Մաքսային ծառայողն ամենամյա հերթական արձակուրդում գտնվելու կամ հիվանդության ժամանակահատվածում չի կարող ազատվել զբաղեցրած պաշտոնից, բացառությամբ սույն հոդվածի երկրորդ մասի 7-րդ կետում նշված դեպքի:

~~5. Սույն հոդվածի երկրորդ մասի 4-րդ և 9-րդ կետերում նշված հիմքերով մաքսային ծառայողն ազատվում է ծառայությունից, եթե սահմանված կարգով իրականացված ատեստավորման արդյունքներով որոշվել է նրա անհամապատասխանությունն զբաղեցրած պաշտոնին, կամ վերջին ատեստավորման արդյունքների ցածր մակարդակով նրան հնարավոր չէ տեղափոխել այլ պաշտոնի:~~

5. Երկու տարի անընդմեջ կատարողականի տարեկան գնահատման արդյունքները Կառավարության սահմանած տոկոսից (միավորից) ցածր լինելու դեպքում պաշտոնի նշանակելու իրավասություն ունեցող պաշտոնատար անձն իրավունք ունի դադարեցնելու մաքսային ծառայողի լիազորությունները:

6. Սույն հոդվածի երկրորդ մասի 7-րդ կետում նշված հիմքով մաքսային ծառայողն ազատվում է ծառայությունից, եթե հնարավոր չէ նրան տեղափոխել առողջական վիճակին համապատասխան այլ ազատ պաշտոնի, կամ եթե տվյալ ծառայողը հրաժարվել է տեղափոխվել այդ պաշտոնին:

7. Հաստիքների կրճատման հետևանքով ծառայությունից առաջիկա ազատման վերաբերյալ մաքսային ծառայողը պետք է տեղեկացվի ազատվելուց առնվազն երկու ամիս առաջ:

8. Մաքսային ծառայությունից ազատվելու դեպքում մաքսային ծառայողը կոմիտե է հանձնում իր ծառայողական վկայականը, իրեն ամրագրված կնիքը, զենքը և պաշտոնեական պարտականությունների կատարման հետ կապված այլ միջոցներ:

9. Սույն հոդվածի երկրորդ մասի 4-րդ և 17-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով զբաղեցրած պաշտոնից ազատվել չեն կարող հղի և մինչև երեք տարեկան երեխա խնամող մաքսային ծառայողները:

Հոդված 48՜. ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՏՈՒՅԺԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ

-

~~Եթե մաքսային ծառայողը կարգապահական տույժի կիրառման օրվանից մեկ տարվա ընթացքում նոր կարգապահական տույժի չի ենթարկվել, ապա նա համարվում է կարգապահական տույժի չենթարկված, և դրա համար նոր հրաման չի տրվում:~~

Կարգապահական տույժը մինչև մեկ տարին լրանալը կարող է հանել դա կիրառած պաշտոնատար անձը կամ կոմիտեի ղեկավարը, եթե մաքսային ծառայողը թույլ չի տվել աշխատանքային կարգապահության նոր խախտում և իրեն դրսևորել է որպես լավ և բարեխիղճ ծառայող:

«Հատուկ կոչման իջեցում, բայց 2 աստիճանից ոչ ավելի» կարգապահական տույժ ստացած մաքսային ծառայողի նախկին հատուկ կոչումը վերականգնվում է կոմիտեի ղեկավարի հրամանով, բայց ոչ շուտ, քան կոչումն իջեցնելու օրվանից մեկ տարի հետո, դրական բնութագրման դեպքում:

«Պաշտոնի իջեցում մեկ աստիճանով» կարգապահական տույժը կարող է հանվել ոչ շուտ, քան պաշտոնի իջեցման օրվանից վեց ամիս անց:

Կարգապահական տույժի գործողության ընթացքում մաքսային ծառայողի նկատմամբ խրախուսանքի ձև չի կիրառվում, բացառությամբ սույն օրենքի 43-րդ հոդվածի առաջին մասի 1-ին կետի երկրորդ և հինգերորդ պարբերություններով նախատեսված խրախուսանքների:

Փամկետից շուտ հանված կամ ուժը կորցրած կարգապահական տույժը չի կարող հաշվի առնվել մաքսային ծառայողի ազատման ժամանակ և չի կարող նշվել ծառայողական բնութագրում:

Սույն օրենքով նախատեսված կարգապահական տույժերը տրվում են հրամանով:

Հոդված 48.2. Մաքսային ծառայողին զբաղեցրած պաշտոնից իջեցնելու հիմքերը

1. Մաքսային ծառայողին զբաղեցրած պաշտոնից իջեցնելու հիմքերն են՝

1) ատեստավորման արդյունքում սույն օրենքի 15-րդ հոդվածի 12-րդ մասի 5-րդ կետով սահմանված դեպքը:

2) սույն օրենքի 44-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետով նախատեսված կարգապահական պատասխանատվության ենթարկվելը:

3) սույն օրենքի 45-րդ հոդվածով նախատեսված պաշտոնից իջեցնելու դեպքերը:

Հոդված 48.2. Մաքսային ծառայողների էթիկայի հանձնաժողովը

1. Մաքսային ծառայողների էթիկայի հանձնաժողովի ձևավորման, գործունեության կարգը, վարքագծի կանոնները խախտելու և (կամ) հանրային ծառայողի նկատմամբ կիրառվող այլ սահմանափակումները չպահպանելու և (կամ) շահերի բախման կանոնները, նվերներ ընդունելու արգելքը խախտելու, անհամատեղելիության պահանջները չպահպանելու հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքով:

2. Մաքսային ծառայության անձնակազմի կառավարման ստորաբաժանումում նախատեսվում է բարեվարքության հարցերով կազմակերպչի քաղաքացիական ծառայության պաշտոն:

Հոդված 49. Մաքսային ծառայության պաշտոն զբաղեցնելու առավելագույն տարիքը

1. Մաքսային ծառայության պաշտոն զբաղեցնելու առավելագույն տարիքը ~~օրենքով սահմանված տարիքային աշխատանքային կենսաթոշակի տարիքն է~~ **65 տարին է:**

2. Մաքսային ծառայության պաշտոն զբաղեցնելու առավելագույն տարիքը լրանալու դեպքում, մաքսային ծառայողի ցանկությամբ և տվյալ պաշտոնում նշանակում կատարելու իրավասություն ունեցող պաշտոնատար անձի որոշմամբ, մաքսային ծառայողը կարող է մինչև ~~հինգ~~ **մեկ** տարի ժամկետով զբաղեցնել մաքսային ծառայության պաշտոն:

Հոդված 51. Մաքսային ծառայության կադրերի ռեզերվը

1. Մաքսային ծառայության կադրերի ռեզերվում հետագայում ծառայությունը շարունակելու նպատակով գրանցվում են՝

1) սույն օրենքի 48-րդ հոդվածի երկրորդ մասի 4-րդ կետով նախատեսված հիմքերով մաքսային ծառայության պաշտոնից ազատված անձինք.

~~2) սույն օրենքի 48-րդ հոդվածի երկրորդ մասի 6-րդ կետով նախատեսված հիմքով մաքսային ծառայության պաշտոնից ազատված անձինք՝ ընտրովի մարմիններում իրենց պաշտոնավարման ավարտից հետո.~~

3) սույն օրենքի 48-րդ հոդվածի երկրորդ մասի 17-րդ կետով նախատեսված հիմքերով մաքսային ծառայության պաշտոնից ազատված անձինք.

~~4) մաքսային ծառայության թափուր պաշտոն զբաղեցնելու համար անցկացված մրցույթում օրենքով սահմանված կարգով հաղթող ճանաչված, սակայն պաշտոնի չնշանակված անձինք:~~

2. Մաքսային ծառայության կադրերի ռեզերվում մաքսային ծառայողների միանգամյա գտնվելու առավելագույն ժամկետը երեք ամիս է:

Մաքսային ծառայության կադրերի ռեզերվում մաքսային ծառայողները գտնվում են մինչև՝

1) սույն օրենքի 49-րդ հոդվածի 1-ին մասում նշված ժամկետի լրանալը.

~~2) սույն օրենքի 13-րդ հոդվածի 1-ին մասի երկրորդ պարբերությամբ, 14-րդ հոդվածի 1-ին մասի երկրորդ պարբերությամբ և 14-րդ հոդվածի 3.1-րդ մասով սահմանված կարգով մաքսային ծառայության թափուր պաշտոնի նշանակվելը.~~

3) Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիության դադարումը.

~~4) սույն օրենքի 9-րդ և 25-րդ հոդվածների պահանջների խախտման հիմքերի առաջացումը.~~

4) «Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 14-րդ հոդվածով սահմանված հիմքերի առաջացումը և (կամ) 32-րդ հոդվածով սահմանված սահմանափակումները չպահպանելը:

5) մաքսային ծառայության կադրերի ռեզերվից դուրս գալու մասին քաղաքացու դիմումի հիման վրա կոմիտեի ղեկավարի կողմից համապատասխան որոշման ընդունումը:

~~3. Մաքսային ծառայության կադրերի ռեզերվում գրանցելու և ռեզերվից հանելու կարգը հաստատում է Կառավարությունը:~~

3. Մաքսային ծառայության կադրերի ռեզերվի վարման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքով:

Հոդված 40. Անցումային դրույթներ
Մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը մաքսային ծառայողի ծառայության ժամկետը օրենքով սահմանված կարգով երկարացված լինելու դեպքում մաքսային ծառայողը շարունակում է զբաղեցնել մաքսային ծառայության պաշտոնը մինչև ժամկետի ավարտը:

Հոդված 41. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2019 թվականի ապրիլի 1-ից: